

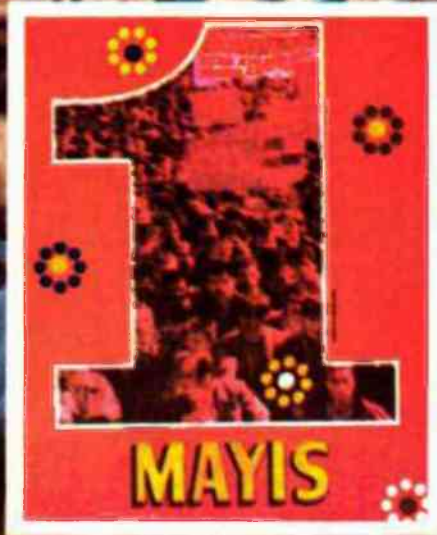
HAK-İŞ

TURKIYE HAK İŞÇİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU

SAYI: 14 - 1991

Karabük ve Iskenderun Mitinglerinde Binlerce İşçi Haykırış

HAK-İŞ' ÇİYİZ, GÜÇLÜYÜZ

HAK-İŞ

NİSAN 1991 SAYI:14

Sahibi

Türkiye Hak İşçi Sendikaları
Konfederasyonu Adına
Necati ÇELİK
Genel Başkan

Genel Yayın Yönetmeni
Salim USLU
Genel Eğitim Sekreteri

Yazı İşleri Müdürü
Şevket MAVİŞ
Basın Müşaviri

Yazışma Adresi
Tunus Caddesi No:37
Kavaklıdere /Ankara
Tel:117 16 30 (3Hat)

Yıllık Abone Ücreti
Almanya 50 DM
S. Arabistan 80 Riyal
Amerika 40 \$
Diğer Ülkeler 40 Dolar
Karşılığı

Posta Çeki Hesabı
HAK-İŞ DERGİSİ
21 09 86

Dizgi-Pikaj-Montaj
Baskı: Damla Ofset

- * Yazılarda belirtilen görüşler yazarların kişisel görüşleridir.
- * Gönderilen yazı ve resimler iade edilmez.
- * Yayınlanan yazılar kaynak gösterilerek iktibas yapılabilir.

Yayınlarından

ÇALIŞMA YAŞAMININ GÜÇLÜKLERİNDEN.

HAK-İŞ dergisi birinci sayısını yayımladığı 1985 yılından itibaren kamuoyunda ilgiyle karşılanan ciddi ve itibarlı bir dergi olarak haklı yerini almıştır.

Aradan geçen 6 yılda, yayınına büyük bir ciddiyet ve kararlılık içerisinde sürdürmek çabası içerisinde olmuşsa da çalışma yaşamının içinde bulunduğu güçlükler nedeniyle zaman zaman yayınlarını aksatmak zorunda kalmıştır.

Elbette aksamaların mazeretini sıralayarak sorumluluktan kurtulmak niyetinde değiliz. Ancak, HAK-İŞ'in hangi güç koşullarda ve hangi engellere rağmen var olduğunu bilenler bizim yaşamsal bir savaş içerisinde baskı ve engellere karşı direndiğimizi tahmin edebilirler.

İnşallah HAK-İŞ dergimiz; bundan böylede süreli bir yayın olarak belirli aralıklarla yine dolgun ve yine ciddi ve kararlı bir biçimde elinize ulaşacaktır.

Bu sayımızda yine en güncel konuları dosya halinde sunuyoruz. Son yılların en büyük işçi kıyımlarını yaşadığımız şu günlerde "işten çıkartmalar" konusunu tarafların ve bilim adamlarının görüşlerini de alarak en geniş biçimde işleme çalıştık. Öte yandan Karabük ve Iskenderun açık hava mitinglerini işlemeye çalıştık. Ancak, oralarda yaşadığımız coşkuyu sevgiyi kardeşliği ve dayanışmayı kelimelerle ifade edebildiğimizi söyleyemeyiz. Sadece yiğit ve dost insanların sıcak muhabbetlerinden ve muhteşem bir mitingten söz edersek lütfen duygularımızı anlamaya çalışınız. Bunlardan başka, Konfederasyonumuz faaliyetlerinden ve sendikalarımızın yoğun çalışmalarından kısa kısıda olsa özet haberler sunmaya çalıştık.

Daha muhtevalı ve ağırbaşlı bir dergi olarak çalışma yaşamının gündemini belirlemek üzere tüm üyelerimizin ve HAK-İŞ dostlarının katkılarını bekliyoruz.

Sevgi, saygı ve başarı dileklerimizle

HAK-İŞ

NEREDEYİZ?

Devlet yönetiminin en üst noktalarında bulunan yetkililer 1991 yılını demokratikleşme yönünde öncmlü iyileştirmelerin yapılacağı bir yıl olarak takdim etmişler ve bu hususu sürekli tekrarlamışlardır.

Son haftalarda muhalefet partilerinin ve diğer sivil toplum örgütlerinin bu yöndeki tartışmaları yoğunlaştırdıklarını da memnuniyetle takip etmekteyiz. Tartışmaların memnuniyet veren yanı hemen tüm kişi ve kuruluş görüşlerinin daha demokratik bir Türkiye ve Anayasanın gerekliliği konusunda birleşmiş olmasıdır. Unutulmamalıdır ki demokratikleşme sürecinin işletilebilmesi birinci derecede 982 Anayasasının aşılabilmesi ile mümkün olacaktır.

Esasen yürürlüğe girmesi ile birlikte örgütlü tüm kesimlerin yoğun tepkisine neden olan 982 Anayasasının, bugüne değin muhafaza edilebilmiş olmasını ülkemiz açısından kayıp olarak değerlendirmek abartılı olmaz kanaatindeyiz.

Hepimizce bilindiği gibi 1991 yılının ilk yarısını geride bırakmak üzereyiz. Bu noktada söylenenlerin ne derece gerçekleştiğine ve bundan sonrası için nelerin yapılabileceğine işaret etmekte yarar olduğu düşüncesindeyiz.

Öncelikle son yıllarda tartışılan ancak bir türlü gerçekleştirilemeyen TCK'nunun 141, 142 ve 163.maddelerinin kaldırılmış olmasını kayda değer buluyoruz. Düşüncüyü ve düşünce açıklamayı suç sayan gerek Anayasa ve gerekse diğer yasalardaki yasakçı hükümlerin behemahal yürürlükten kaldırılmasını temenni etmekteyiz. Aksi bir davranışın büyük yanlışlara ve kargaşalara sebe-

biyet vereceği kuşkusuzdur. Bu meydana Türkçe dışındaki dil ve lehçelerin kullanılabilmesine imkan tanıyan düzenlemeleride takdirle karşıladığımızı ifade etmek isteriz. Bu arada yürürlüğe konan "terör yasası" tartışıldığı kadar müphem ve yorum müsaittir.

Bir taraftan yıllarca tartışılan ceza maddeleri kaldırılırken ve gereksiz tartışma sona erdirilme hedeflenirken, getirilen terör yasasıyla yeni bir tartışma zemini oluşturulmasının mantığını anlamakta ciddi güçlük çekmekteyiz.

Bundan sonrası için iktidar ve muhalefet partileri ile diğer sivil toplum örgütlerinin, mutabık oldukları Anayasa ve yasa hükümlerinin yürürlükten kaldırılması yönünde müşterek gayret göstermelerinde yarar vardır. Siyasi ve sosyal konjoktürün bu yönde olabilecek gelişmelere fevkalade müsait olduğu dikkate alınmalı ve bu fırsat değerlendirilmelidir.

Öyle inanıyoruz ki çalışma hayatıyla ilgili yasal düzenlemelerin ele alınması ve iyileştirilmesinde de tam bir konsensüs söz konusudur.

Siyasi partilerin ve diğer demokratik örgütlerin siyasi iktidarı bu yönde tahrik ve teşvik etmelerinde yarar görmekteyiz. Daha önce bu meselelere el atılamamış olması elbette ki hatadır ancak, bu hususun yapılacak iyileştirmelere kesinlikle engel teşkil etmemesi gerekir.

Bugünkü yasal düzenlemelerle işçinin örgütlenme hakkı, seçme seçilme hakkı alabildiğince kısıtlanmıştır.

Grev hakkının kullanılması hukuken yasaklanmamış gibi görünse de, dikkatle incelendiğinde görülecektir ki bu hakkın kullanılması esasen yasaklanmış ancak belirli mülahazalarla adı konamamıştır.

28 işkolunun 16'sında tek sendika faaliyeti söz konusudur ve sendikalı çalışanın nerede ise % 50'si sendika seçme hürriyetinden mahrum bulunmaktadır.

Bütün bu yasakçı düzenlemelerle çalışma hayatını barış içinde tutma şansı kanaatimize göre fevkalade zayıftır.

Bırakın bizim istek ve taleplerimizi, sistem kendini ayakta tutmak ve yaşatmak için anayasa ve yasalarda köklü ve kalıcı iyileştirmeler yapma mecburiyetindedir.

Önümüzdeki aylar bu yönde yapılabilecek azami iyileştirmelerin gerçekleştirildiği zaman dilimi olarak olabildiğince rasyonel değerlendirilmelidir.

Henüz işin başındayız ve bu süreci demokratikleştirme yönünde iyi kullanmalıyız.

Necati Çelik

MITİNGLERDEN NOTLAR...

4 Mart Pazartesi günü İskenderun 15 Mart cuma günü Karabük'te yapılan mitinglere yaklaşık 18 bin işçi katıldı.

İskenderun'da karşılama Erzin İlçesinde yapıldı. 250 civarında otomobil ve yüzlerce insan seli İskenderun Demir Çelik karayolları meydanına muhteşem bir konvoyla girdi.

- Yol boyunca sevgi gösterileriyle karşılanan Necati ÇELİK ve beraberindeki heyete İskenderun ve Karabük'te kurbanlar kesilerek sloganlar atılarak coşkun tezahürat yapıldı.

- Davul zurnalı, halaylı karşılamalar esnasında Karabük'te davulun patlaması işçiler içe-

risinde sevimli şakalaşmalara neden oldu.

- Karabük dışında yapılan karşılama konvoyuna katılan yüzlerce otomobil korna ve siren sesleriyle Demir-Çelik Haddehane meydanına girdiğinde binlerce işçi hep bir ağızdan "İşçi Sendika Omuz Omuz" sloganını atıyordu.

- Mitinglerde işçiler sık sık sloganlar ve tempolu alkışlarla konuşmaları kestiler.

-Konuşmacılara zaman zaman tasdik yada tebrik mahiyetinde "sağolun, sizlere güveniyoruz, bize sahip çıktınız, ölene kadar birlikteyiz..." gibi karşılıklar veren işçiler TÜRK-İŞ ve TÜRK METAL sendika-

larıyla ilgili sözler geçtiğinde çok yoğun şekilde tepkiler göstererek protestolar da bulundular.

- Genel Başkan Çelik, konuşmasının bir bölümünde Türk-İş Konfederasyonunu elştirirken işçilerden birisinin "Başkanım, Konfederasyon değil, konserve konserve" diye espri yapması Karabük mitinginde gülüşmelere ve alkışlara yol açtı.

- Mitinglerden sonra İskenderun ve Karabük Demir-Çelik'lerin işyeri baştemsilcilikleri ziyaret edildi ve bilgiler alındı.

- Miting akşamları İskenderun ve Karabük Öz Çelik-İş Şubelerince misafirlere yemek verildi. Yemeklere gazeteciler de katıldılar.

- Karabük ve İskenderun Demir Çelik Müessese Müdürleri ziyaret edilerek bilgiler alındı. Bu arada İskenderun Demir Çelik Fabrikasının bazı bölümleri de gezildi.

- İskenderun ve Karabük'te işçiler Sendikacıların boyunların asararak, kucaklayarak karşıladılar. Sık sık ağlayanlar, sevinç gözyaşları dökenler "çok şükür bu günleride gördük" diye haykırırlar, Necati Çelik ve beraberindekileri omuzlara alanlar, adeta bir bayram sevinci yaşıyorlardı.

-Mitinglerde en çok atılan sloganlar: İşçi Sendika Omuz Omuz!, HAK-İŞ'çiyiz, güçlüyüz, İşçiler elele birlikte HAK-İŞ'E, ÖZ ÇELİK-İŞ'çiyiz, güçlüyüz, Başkan Çelik, En Büyük Başkan bizim Başkan.."

- İskenderun ve Karabük Mitinglerindeki organizasyon fevkalade mükemmeldi. Ankara'dan gelen sendikacı misafirler her iki mitingde organize eden İskenderun ve Karabük Şube yöneticilerini ayrı ayrı tebrik ettiler.

- Mitinglere katılan herkesin ortak kanaatı aynıydı. Demir Çelik işçisi HAK-İŞ'i o kadar sıcak bir sevgiyle ve hasretle kucakladı ki, Sanki 15 yıldır HAK-İŞ üyesi gibi muhabbetle, gözyaşlarıyla, yeniden kavuşmuşçasına birleşmeye sahip çıktılar.

- Genel Başkan Çelik Mitinglerde yaptığı konuşmada: Yuvanıza hoş geldiniz, sizleri

bağrımıza basıyoruz, dediğinde işçiler hep birlikte "sağol başkanım, bizde sizi, bizde sizi" diyerek tempolu alkışlarla karşılık verdiler.

- Yol boylarında çeşitli kasaba belediye başkanları da kasaba girişlerine "Sayın Başkanlar Hoş Geldiniz, Başarılar Dileriz" yazılı pankartlar astırmışlardı.

- Demir Çelik işçileri 137 gün grevlerinde kendilerini yalnız bırakmayan HAK-İŞ'in bu defada yetkisi düşen ÇELİK-İŞ sendikası ile yetkili ÖZ DEMİR-İŞ Sendikasını birleştirerek ÖZ ÇELİK-İŞ adıyla demir çeliş işçisine bir kez daha sahip çıkmasını takdir ettiklerini her fırsatta ve değişik şekillerde belirterek "Başkan yetkimizi aldın sözleşmemizi de sen yap, iyi yap" şeklinde tezahürat yaptılar.

- İskenderun'da lojmanlardan geçerken yol boyunca üzilen ya da pencere ve balkonlardan

sarkan kadınlar ve çocuklar yaşadıkları 137 gün grevinin acılarını unutmış ama aynı coşkuyla bu defa yeni umutları HAK-İŞ ve Öz Çelik-İş yöneticilerine tezahüratlar yapıyorlardı.

- Karabük dönüşünde Genel Başkanımız Necati ÇELİK ve Genel Eğitim Sekreterimiz Salim USLU, gazetecilerin bulunduğu minübüse geçerek Ankara'ya gelinceye kadar birlikte sohbet ettiler.

- İskenderun mitingine, Genel Başkanımız Necati ÇELİK'in yanısıra Yönetim Kurulu üyelerimizden Hüseyin TANRI-VERDİ, Salim USLU, Yusuf ENGİN ve Mehmet ARAS'te katıldılar.

- Karabük Mitingine ise Necati ÇELİK ve ve Salim USLU'nun yanısıra Öz Çelik-İş yöneticileri de katıldılar.

İSKENDERUN VE KARABÜK GÜNÜNÜ HAK-İŞ'LE

1 8 bin Demir Çelik işçisinin katıldığı İskenderun ve Karabük mitinglerinde muhteşem bir coşku yaşandı.

4.3.1991 günü İskenderun, 15.3.1991 tarihinde Karabük'te yapılan mitinglere katılan Genel Başkan Necati ÇELİK, Genel Sekreter Hüseyin TANRIVERDİ, Genel Eğitim Sekreter Salim USLU, Genel Teşkilatlandırma Sekreteri Mehmet ARAS ve Genel Mevzuat Sekreteri Yusuf ENGİN, 250 civarında otomobil konvoyu ve binlerce işçiden oluşan insan seli ile karşılaştılar.

Yol boyunca sevgi gösterileriyle karşılanan Hak-İş Yönetim Kurulumuz ve beraberindeki heyet, İskenderun ve Karabük'te İşçi sendikamız omuz omuza, Hak-İşçiyiz güçlüyüz, işçiler elele birlikte Hak-İş'e, en büyük başkan bizim başkan gibi sloganlarıyla ve coşkulu bir tezahüratla karşılandılar. İskenderun Demir Çelik Fabrikasının Karayolları meydanını dolduran binlerce işçiye hitap etmek için Konfederasyon Genel Başkanı Necati ÇELİK kür-

süye davet edildi. Yoğun sevgi gösterileri, sloganlar ve alkışlarla mikrofona gelen Çelik, "Demir Çelik işçisini bağrımıza basıyoruz" dedi. Çelik konuşmasına size rağmen, siz

şanlı emekçilerin iradesine rağmen sizleri Türk-İş'e ve Türk Metal'e peşkeş çekmek istediler. Siz teslim olmadınız.

Sizi candan kutluyorum. Ekmeğimize, işinize, alınterinize, emeğinize sahip çıkınız. Onunuza, şerefimize, hayşiyetinize sahip çıktınız. Sendikanıza sahip çıktınız. Sizi alkışlıyorum. Sizi yürekten tebrik ediyorum." sözleriyle devam ederek konuşmasını şöyle noktaladı.

TARİHİNİN EN GÖRKEMLİ YAŞADI

"Yumruğu demir, bileği çelik yığıt emekçiler size çoğunluk tesbitini getirdim. Burada sözleşmeyi siz imzalayacaksınız. Sizin iradenizle emeğin hakkı söke söke alınacaktır. Siz kararlı, azimli oldukça sizleri hiç kimse sermayeye, figüran sendikacılara peşkeş çekemez. Öz Çelik-İş Birliğin, dayanışmanın sonucunda meydana geldi. Birlikten kuvvet doğar, birlikten güç doğar. Sizin birlik ve beraberliğinin, dayanışmanızın neticesi muhakkak zaferdir. Bu sizin zaferinizdir."

Genel Başkanımızın konuşması sürekli yoğun alkışlar ve tezahüratlarla kesildi. Genel Başkanımızın, bu görkemli mitingte yaptığı konuşma ve Demir Çelik-İşçisinin coşkulu katılımı ile mitingte yükselen emeğin şanlı, onurlu sesi; İskenderun

semalarında dalga dalga yayılarak, emek sülüklerinin tepesinde bomba gibi patladı. İkinci konuşmacı olarak kürsüye gelen Hak-İş Konfederasyon Genel Teşkilatlandırma Sekreteri ve Öz Çelik-İş Genel Başkanı Mehmet ARAS konuşmasına "Alın-teri el emeği ve göz nurundan başka sermayesi olmayan, grevleriyle tarih yazmış, destan yazmış Demir Çelik İşçileri hepinize yürekler do-

lusu selamlar sunarım. Sözleriyle başladı.

Yüzde 10 barajını kaybetmenizden hemen ardından Metin TÜRKER'i aradım. Demir Çelik işçisi mahzun olmasın, üzülmesin dedim. Onların onuru bizim onurumuzdur. Onları sözleşmesiz bırakmayacağız dedim. İşte bu sözümü şimdi yerine getiriyorum." Son konuşmacı Öz Çelik-İş Genel Sekreteri Metin TÜRKER ise, sendikası üzerine oynanan oyunları dile getirerek, Çelik-İş Özdemir-İşle birleşip Öz Çelik-İş Sendikasını kurmuştur. Bu sendika daha güçlü ve etkili. TİS'i Öz Çelik-İş imzalayacaktır. Öz Çelik-İş, Hak-İş çatısındadır. Artık Demir-Çelik işçisinin alınteri ile oynanmayacak Demir-Çelik işçisine en ufak bir zarar vermeye yeltenirlerse Hak-İş bu gök kubbeyi onların başına yıkacaktır." Bundan kimsenin kuşkusu olmasın"

Hak-İş'le sevgi yumağı haline gelen Demir-Çelik işçisi yoğun tezahürat ve sevgi gösterileriyle Yönetim Kurulumuzu uğurladı.

KARABÜK'TEKİ HAK-İŞ SEVGİSİ

Kilometrelerce oluşturulan konvoy eşliğinde Karabük'e giren Yönetim Kurulumuz ve beraberindeki heyet Bayram havasıyla karşılanırken Karabük'e Demir Çelik-İşçisi azmini-birliğini ispat ederek coşkun sevgi gösterileri yapıyorlardı. Konfederasyonumuz yöneticilerine gösterilen ilgi böylece Demir Çelik İşçisini Hak-İş'le bütünleştiriyordu. Binlerce emekçinin bu birlikteliği Hak-İş'in mücadele azmini ve gücünü artırdı.

Kürsüye davet edilen Genel Başkan Necati ÇELİK Karabük işçisinde müjdeyle geldiğini ve yetki belgesini getirdiğini belirterek şunları söyledi: Hak-İş işçinin iradesi dışında sözleşme imzalamamıştır, bu Hak-İş'in en önemli prensibidir. En kısa sürede sizin için masaya oturacaktır. Bundan önce Birlik ve beraberliğiniz size nasıl za-

fer getirmişse bundan sonrada birlik ve beraberlik içinde olduğunuz sürece yüzünüz gülecek zafer sizin olacaktır.

İkinci konuşmacı Öz Çelik-İş Genel Başkanı Mehmet ARAS'ta Şanlı emek mücadelesini örnekler vererek

anlattı ve Öz Çelik-İş'in emeğin şanlı sancağını yeni zaferlere doğru vavarla taşıyacağını belirtti. Daha sonra kürsüye gelen Öz Çelik-İş Genel Sekreteri Metin TÜRKER emek kavgasının önemine dikkat çekerek Hak-İş'in sıcak yuvasında bundan

buyle daha güçlü bir sendikayla emek düşmanlarına karşı amansız bir mücadele vereceklerini söyledi.

Sık sık alkış ve tezahüratlarla kesilen konuşmalar birbirlerine kenetlenmiş D.Ç. işçisinin kesin zaferini şimdi den müjdeliyordu.

Mitinglerde yaşanan bu coşkulu anlar dimağlarda keskin çizgiler bırakarak emek ve alınteri mücadelesinin sayfalarına altın harflerle işlendi.

1886 DAN GÜNÜMÜZE BİR MAYISLAR

1 Mayıs 1886 yılının üzerinden tam 105 yıl geçti. ABD'nin Şikago kentinde Cormic Harvester fabrikası önünde toplanan işçiler 8 saatlik çalışma süresi ve insanca yaşamaya yetecek ücret talebiyle yürüyüşe geçtiler. Tam bu esnada nereden atıldığı belli olmayan bir bomba 4 kişinin ölümüne neden oldu. İşçilere göre Siyasi iktidar-Sermaye işbirliği ve emri ile polis tabancasından çıkan kurşunlar olaylara neden oldu. 4 işçi liderinin idamına karar veren yargıca göre ise: Müsbet delil bizatihi olayın kendisidir! diyerek olaydan işçi liderlerini sorumlu tutuyordu.

Aradan geçen 105 yıl boyunca 1 Mayıslar çoğu zaman olaylı geçti. Bugün 116 ülkede kutlanan 1 Mayıslar o ülkenin sosyal ve siyasal özelliklerine göre farklı amaçlarla kutlanagelmiştir.

Cumhuriyet Türkiye'sinde ilk kez 1921 yılında resmi törenlerle kutlanan 1 Mayıs, daha sonra M.Kemal Atatürk tarafından yasaklanmıştır.

1976 yılından itibaren meydanlarda kutlanmaya başlayan 1 Mayıs törenlerinde kitlesel gösteriler yapılmış, 1977 yılında ise 34 kişinin öldüğü ve yüzlerce kişinin yaralandığı gösterilerde çıkan olayların sorumluları bulunamamıştır.

1 Mayıs olaylarının değerlendirmesi üzerinde durmak istemiyoruz. Zira zamanı gelince dosya açılacak. Ancak 1 Mayıs değerlendirmeleri yapılırken geçmişteki klasik değerlendirmelerin aşılması gerekiyor. 1 Mayıslara "bir komünist günü" yaklaşımını nasıl yanlış buluyorsak, 1 Mayısların Komünist fraksiyonların güç gösterisi ve ihtilal denemesi olarak kullanmaları girişimlerini de asla onaylamıyor, bilakis Marksistlere ait poster ve sloganların işçilerin masum ve haklı taleplerine gölge düşürmesi nedeni ile işçilerin nefretine sebep olduğunu belirtmek istiyoruz.

Dergimizin bu sayısında 1 Mayıs'ın tarihçesi, Osmanlı'da ve Cumhuriyet Türkiye'sinde nasıl değerlendirildiği konusunda kısa bir araştırma yaparak HAK-İŞ'in son üç yıldır kamuoyuna deklare ettiği görüşlerini yer vermek istiyoruz.

1 MAYISIN KISA TARİHÇESİ

1 Mayıs 1886, Amerikalı işçilerin insanlık dışı çalışma koşullarına ve emek sömürsüne karşı mücadele başlatmaları önemli bir tarihtir.

Şikago kentinde bir miting ve yürüyüş düzenleyen işçiler taleplerini "8 saatlik iş süresi" olarak somutlaştırmışlardır. Ancak Sermaye-ulusal muhafızlar işbirliği ile işçilerin gösterileri bastırılmak istenmiş, çıkan olaylar sonucu bir çok insan yaralanmış ya da tutuklanmıştır. Yargının da egemen güçlerin güdümüne girmesi sonucu tutuklananlardan dördü bir buçuk yıl süren yargılamalar sonunda idam edilmişlerdir. Tarihinin hiç bir döneminde övüne-

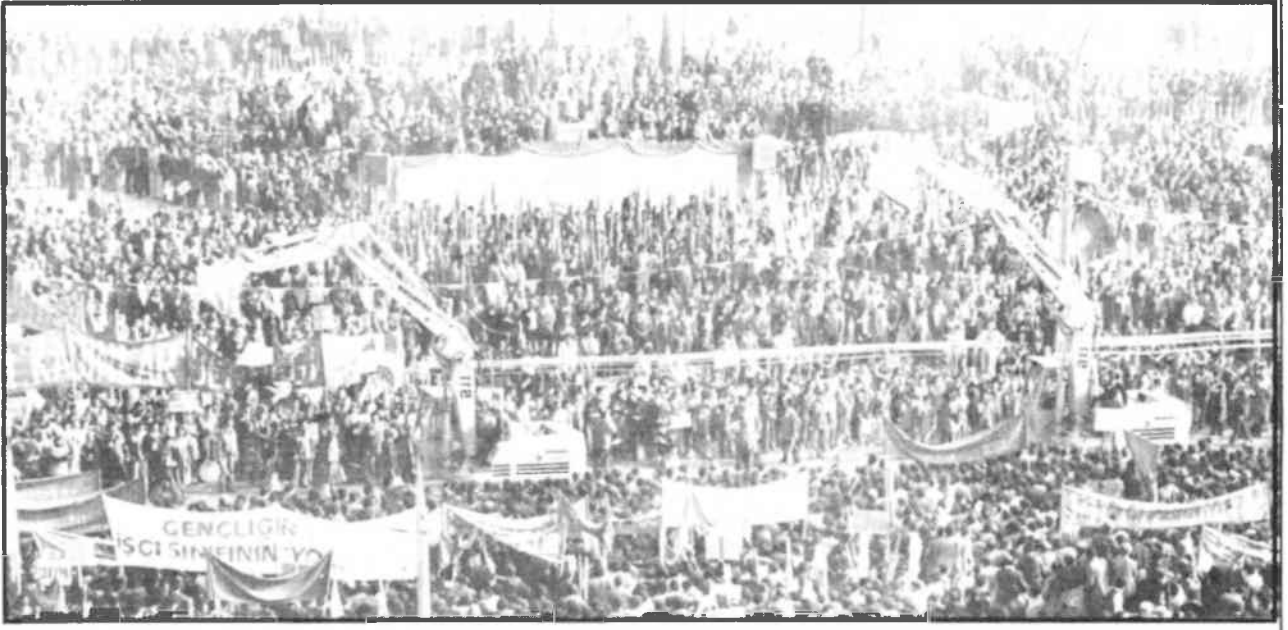
ceği insani bir faaliyeti bulunmayan ABD'de, yargıtay bile sözkonusu dava dosyalarını incelememiştir. İdam edilenlerden birinin şu son

sözleri ABD yönetimlerinin bugün olduğu gibi o gün de değişmeyen aynı iğrenç zihniyete sahip olduğunu göstermektedir.

"Hakları yalnız imtiyazlı sınıflara göre ayarlayan ve işçilere hiç hak tanımayan hükümete karşı saygı duymuyorum. Savunduğum fikirler ve davam uğruna asılmayı göze alıyorum" deyip idamı, onursuz yaşamaya tercih eden bu ve tüm emekçileri takdir hislerimle yad ediyorum.

İLO ilkelerinde yeralan ve üye ülkelerin büyük çoğunluğunda kutlanan 1 Mayıs'lar; ülkelerin, ekonomik, sosyal, kültürel ve siyasal şartlarına göre farklı şekillerde örneğin, kimi yerde özgürlük ya da emek bayramı, kimi yerde birlik ve dayanışma günü, kimi yerde anti-emperyalist gösteriler, kimi yerde silahsızlanma ve barış gösterileri, kimi yerde bağımsızlık mücadelesi günü olarak kutlanmaktadır. Sosyalist Bloktaki ise, duvarlar yıkılıncaya kadar, işçilerin hak ve özgürlük gösterilerinden çok askeri gücün sergilendiği soğuk ve çöşküz gövde gösterileri şeklinde geçmiştir. 1 Mayıs dünya da 116 ülkede kutlanırken ayrıca 9 ülkede de farklı tarihlerde kutlanmaktadır. Osmanlı döneminde

1909'da Üsküp'te, 1911'de Selanik'te, 1912'de İstanbul'da kutlanan 1 Mayıslar, 1921 yılında işgal altındaki İstanbul'da işgalcilere karşı protesto gösterisi biçiminde kutlanmıştır.

1 Mayıs 1921 yılında Ankara'da kurulan yeni cumhuriyet hükümetince de kutlanmış, 19231 Mayısında "TBMM reisi Gazi Mustafa Kemal hazretlerine şükranlarımızı arz ederiz, amele evlatlarınızı iktisadi esaretten kurtaracağına olan inançlarımızı belirtiriz" şeklinde bir de telgraf çekilmiştir.

"Sendikacılığın sınıfsal bir nitelik alması" gerekçesiyle 1925 tarihinden sonra CHP ve kemalist yönetim, tüm muhalefet partileri ile işçi örgütlerini kapatmış, Mustafa Kemal Atatürk bu günü "Tahriri Sükun" Yasası ile işçi bayramı olmaktan çıkartarak Bahar Bayramına dönüştürmüş, aksi hareketlerde bulunanlar ise istiklal mahkemelerince vatana ihanet suçundan yargılanıp tutuklanmışlardır.

2 Mayıs 1929 tarihli Milliyet "Komünist maskelerine bürünen bazı çılginlar" diye 1 Mayıs göstericilerini tanımlarken, 27 Haziran 1928 tarihli Cumhuriyet de "1 Mayıs münasebetiyle duvarlara saçma sapan

Genel Başkan Necati ÇELİK 1 Mayıs'la ilgili yaptığı bir açıklama:

"BARIŞ İÇİNDE ADIL BİR DÜZEN İÇİN İNSANLARIN HAK EDEREK KAZAN-DIKLARI DEĞERLERİN KORUNMASI VE EMEĞİN TEMİNAT ALTINA ALIN-MASI GEREKİR" dedi.

"Bilindiği gibi 1 Mayıs çeşitli ülkelerin içinde bulunduğu ekonomik, sosyal, kültürel ve siyasal şartlara göre kimi yerde bir özgürlük bayramı, kimi yerde emek bayramı, kimi yerde anti-emperyalist bir gösteri, kimi yerde de işçilerin haklarını baskı altında tutan yönetimlere karşı birlik ve dayanışma günü olarak kutlanmaktadır.

Ülkemizde ise bu günü, çeşitli zamanlarda ve şekillerde kutlanmıştır. 1925 yılında Mustafa Kemal ATATÜRK bu günü "Tahrir-i Sükun Yasası"yla işçi bayramı olmaktan çıkartarak Bahar Bayramı'na dönüştürmüş, aksi hareketlerde bunlar ise İstiklal Mahkemeleri'nce vatana ihanet suçuyla yargılanmışlardır.

Sonraki yıllarda da 1 Mayıs'ın Bahar Bayramı olarak kutlandığı, bilahare 12 Eylül Yönetimince resmi bayram olmaktan çıkartıldığı bilinmektedir.

Kamu vicdanındaki kanaat ise odur kim, ülkemizde bu gün; çoğu kez maksadına uygun kutlanmamış, emeğin kutsanmasından çok siyasi ideolojilerin ve tercihlerin öne çıkarılması maksadına alet edilmiştir.

Hak-İş, demokrasinin de gereği olarak yasaksız bir toplum düzenini savunmaktadır. Bu anlamda 1 Mayıs'ın özgürlük, barış ve emekten yana düşüncelerin yüceltildiği, sömürünün, ezen ve ezilenin olmadığı, insanların inandıkları gibi yaşayıp düşündüklerini özgürce ifade ettikleri bir gün olarak kutlanabileceğini düşünmektedir.

İşçi Arkadaşlarım!

Yaklaşık beşyüzbin kamu çalışanının hak arama mücadelesini çeşitli eylemlerle sürdürdüğü ve kamuoyunun haklı desteğini sağladığı bilinmektedir.

Bu haklı mücadelemizi gölgelemek isteyen kişi ve kuruluşlar dün olduğu gibi bu gün de olabilir. Bu iübarla;

Dündan daha dikkatli olacağımıza, birlik ve beraberliğinizi bozucu her türlü davranışa müsaade etmiyeceğinize inanyorum.

Hak mücadelenizin kutlu ve yarınlarımızın aydın olmasını diliyor, bu vesileyle en samimi duygularıyla tüm emekçileri muhabbetle selamlıyorum."

bir takım yazılar yapışturan"lar olarak 1 Mayıs kutlayıcılarını yönetimin zihniyetine uygun olarak değerlendirilmiştir.

1925-935 yılları rejimin baskı dönemini, daha sonra yöneticilerini devletin tayin ettiği sarı sendikalar dönemi izlemiş ve böylece 1950'ye gelinmiştir. 1950'den sonra sendikal faaliyetlerde canlanma olmuş, 1960 1 Mayısında dönemin Başbakanı Adnan MENDERES Tercüman gazetesinde "...Bugün 1 Mayıs işçi bayramı. İşçi kardeşlerimize elem-siz ve kedersiz bir çok bayramlar idrak emelerini ve onların refah ve saadetini temenni ederken, bu gayede kendilerine her zaman yardımcı o İmanın en aziz emelini teşkil ettiğimi ifade etmek isterim" şeklinde bir mesaj yayınlamıştır.

TÜRKİYE'DE NASIL KUTLANDI:

1976 yılına kadar 1 Mayıslar salon toplantılarında kutlanırken aynı yıl bugün, Taksim'de sol fraksiyonların gövde gösterisi şeklinde kitlesel gösterilere dönüşmüştür. 1977 1 Mayısında blanço 34 ölü 93 yaralı olmuş, 1978 İstanbul'da az katılımlı bir şov, 1979 yılında bir sendika önderliğinde İzmir'de 1980'de ise Mersin'de bir yürüyüşle kutlanmıştır. 12 Eylül sonrası 1 Mayıs resmi tatil olmaktan çıkartılmış, 1989 yılında meydanlara çıkma kararı alan bir kaç sendika 1 Mayıs sabahı kararından vazgeçmişse de 1 ölü ile yine bu gün bir kısım fraksiyonların gösterisine dönüşmüştür. Kamu vicdanındaki kanaat odur ki, ülkemizde bugün genelde maksadına uygun kutlanmamış, emeğin yüceltilmesi ve kutsanmasından çok, vatan ve millet yararına olmıyan ideolojilerin ve siyasi tercihlerin öne çıkartılmasına alet edilmiştir.

Lügatta ve inancımızda Bayramlar; gönüllere ferahlık ve huzur veren, kalbleri sevince, insanları kardeşliğe sevkeden neşe ve sevinç günü

YÖNETİM KURULU BİLDİRİSİ

1 MAYIS İŞÇİNİN "BİRLİK VE DAYANIŞMA" GÜNÜDÜR...

Bilindiği gibi 1 Mayıs ülkelerin içinde bulunduğu ekonomik, sosyal, kültürel ve siyasal şartlara göre özgürlük veya emek bayramı, anti emperyalist bir gösteri veya işçi haklarını baskı altında tutan yönetimlere karşı birlik ve dayanışma günü olarak kutlanmaktadır.

Ülkemizde ise ağırlıklı olarak bugün ideolojik tercihlerin öne çıkarılmasına alet edilmiştir. Dolayısı ile de kamu vicdanında sağlıklı bir karşılık bulamamıştır.

Hak-İş, Demokrasinin de gereği olarak yasa dışı bir toplum düzenini savunmaktadır. Bunun başarılabilmesi, birlikte ve dayanışma içerisinde gerçekleştirilecek mücadeleye bağlıdır. Başarılması gereken temel konu İnsan onurunu önde tutan ve emeğin kudsiyetini yücelten özgür düşüncenin eylem ve kavram olarak hayatımızdaki karşılığıdır. 1 Mayıslara anlam katan değer burada aranmalı, evrensel niteliği ile de dünya işçilerinin özgürlük, barış ve emekten yana olgularının ve sorunlarının konuşulduğu ve tartışıldığı bir gün olarak kutlanmalıdır.

Hak-İş, barışın ve refahın önündeki toplumsal sorunların ortadan kaldırılmasının mutlak gerekliliğine inanır. Sömürüyü, haksız kazancı, ıssızlığı yoksulluğu, açlığı, eğitimsizliği, sağlık ve benzer sorunları toplumsal barış ve refahın önündeki engeller olarak görür. 1 Mayıs'lar bu sorunların takibi ve çözümünde işçilerin kararlılığını simgeleyen bir gün olarak kutlanmalıdır.

Hak-İş, birlik ve dayanışmanın fişi ve örgüt menfaatlerini aşan bir yapılanmayla mümkün olmasının bilinci içindedir.

Böylesi anlamlandırdığımız ve yücelttiğimiz 1 Mayıs 1991 Türkiye'sinin durumu tablolaştırıldığında görülen manzara şudur:

- * Enflasyon kontrol altına alınamamıştır.
- * Yatırımlar durmuştur.
- * Turizm Sektörü beklenen düzeyde değildir.
- * Taşımacılık Sektörü olarak bitmek üzeredir.
- * İslâm ülkelerine mal satışında ve genelde ihracatta gerileme söz konusudur.
- * Büyüme hızı düşmüştür.
- * Kamu açıkları artmıştır.
- * İşsizlik korkunç boyutlara ulaşmıştır.
- * Sağlık ve eğitim harcamaları hala savunma harcamalarının gerisinde kalmaya devam etmektedir.

* Çevre ve alt yapı sorunları, konut, beslenme ve sağlık sorunu her yıl katlanarak büyümektedir.

* Sendikalaşma ve grev yasakları devam ederken Toplu Sözleşme hürriyetine en tepeden gelen baskılar ve tehditlere her gün bir yenisi daha eklenmektedir.

Türkiye 1991 1 Mayıs'ına,

* 50 milyar dolar dış borçla,

* İkibuçuk milyar dolar ödemeler dengesi açığıyla,

* 10 milyar dolar dış ticaret açığıyla,

* 55 trilyon iç borçlanmayla giriyor.

* Yüzbinlerce işçi keffi olarak isten çıkarılırken, 12 Eylül 1980 sonrası yasal düzenlemelerle eme aleyhine bozulan dengenin sonucu olarak ücretler, asgari % 50 reel kayba uğramıştır.

* Emeğin maliyet içindeki payı yarı yarıya düşmüş, milli gelirden aldığımız pay neredeyse üçte iki oranında gerilemiştir. Bu sömürü düzenine seyirci kalmamız beklenemez.

* Belleklerimiz, bedenimiz ve emeğimiz 1991'un Mayıs'ında bu kara tablodan alabildiğince etkilenmektedir.

* Birlik ve dayanışma içerisinde vereceğimiz mücadelemizi daha kararlı, daha tutarlı, daha durarlı bir ortamda gereken en valinü usulup ve biçimlerde sürdürceğimizi bu vesile ile bir kez daha tek arlıyoruz.

Hak-İş, bu çerçevede gerçekleştirdiği etkinliklerden birisi olarak 1 Mayıs İşçinin "Birlik ve Dayanışma" gününde "1980 sonrası yapılanmanın emek üzerindeki Siyasi, İktisadi ve Sosyal etkileri" konulu bir panel düzenlemiştir. Paneli yönetici olarak,

Doc. Dr. Hamdi MOLLİ AMAMMUTÖĞLU ve tartışmacı olarak ta:

Prof. Dr. Alpaslan İŞIKLI, Doc. Dr. Araf ERSOY, Yazar Haluk GFRGER, Yazar İsmet ÖZEL in katılımıyla 1 Mayıs'ı amaçına uygun bir tarzda kutlama cabasındadır.

Gelecekte daha geniş ve etkin katılımlı 1 Mayıs larda buluşmak, barışın, eşitliğin, kardeşliğin hakim olduğu.

Sömürünü, ezen ve ezilene olmadıği bir Dünya ve Türkiye kurulması,

Hak mücadelemizin kutlu, yarınlarımızın aydın olması dileğiyle tüm işçileri muhabbetle selamlıyoruz.

"İşçinin 'Birlik ve Dayanışma' günü 1 Mayıs kutlu olsun

Evet, 1 Mayıslarda resmi sivil birçok can yandı, birçok ocak söndü. Ama hâlâ failleri yakalanamadı, peki, o olayların belleklerde bıraktığı kötü izler nedeniyle 1 Mayısları hâlâ mahkum etmeye terk edecek miyiz? Ya sorunlar ne olacak?

PANEL

Hak-İŞ, 1 Mayıs dolayısıyla çeşitli etkinlikler düzenliyor..İlk olarak '1990 sonrası yapılanmanın emek üzerindeki siyasi, iktisadi ve sosyal etkileri konulu " panel Ankara da gerçekleşecek.Doç. Hamdi MOLLAMAHMUTOĞLU'nun yöneteceği panelde Prof.Dr.Alpaslan IŞIKLI ,Doç.Dr.Arif ERSOY,Gazeteci Yazar İsmet ÖZEL ve Yazar Haluk GERGER konuşacaklardır.

TARİH: 1 Mayıs 1991 - Saat :10:00

YER: Dedeman Oteli - ANKARA

Bu nedenle Dünyada ve Türkiye'de 1 Mayıslar bir bayram gibi kutlanacak hiç bir olayın tanığı olarak iz bırakmamıştır. Esasen 1886 yılında 4 işçinin idama mahkum edilişi olan bu günün, bayram olarak kutlanmasının haklı bir gerekçesinin de olmaması gerekir.

NASIL KUTLANMALIDIR:

HAK-İŞ, sömürü, haksız kazanç, yoksulluk ve işsizlik gibi toplumsal sorunları barışın ve refahın önünde en büyük engel sayar. Bu ve diğer engellerin ortadan kaldırılması için işçilerin sendikaları önderliğinde etkin mücadeleler içerisinde bulunmasının gerekliliğine inanmaktadır.

Mücadele, birlikte ve dayanışma içeri inde gerçekleştiği takdirde başarıya ulaşır. Sendikaların örgüt menfaatlerini aşarak

emek ve ekmek kavgasında birlik ve dayanışma içerisinde olması vazgeçilmez gerekliliktir.

1 Mayıslar, barış ve refah için verilecek mücadelelerde en büyük sorumluluğu üstlenen işçiler için "Birliklik, dayanışma ve mücadele" günü olarak kutlanabilmelidir.

Belleklerde bıraktığı kötü izler nedeniyle 1 Mayıslarla karşı çıkmanın gerekçeleri bütün zamanlarda geçerli olamaz.

İnan İslam Cumhuriyeti'nin 1 Mayıslarda devlet törenleri yaptığı için 1 Mayısların dini bir tören sayılmayacağı gibi, Komünist gösteriler yapıldığı için de marksistlerin tekelinde bir gün olarak değerlendirilemez. Önemli olan, 1 Mayıslara anlam katan değerlerdir. Belli ideolojik kalıpları zorlayarak evrensel bir nitelik kazanan 1 Mayısı dünya işçilerinin özgürlük, barış ve emekten yana düşüncelerinin yüceltildiği emeğin kutsandığı sömürünün reddedildiği bir gün olarak kabul ettiğimizi belirtmek isteriz.

HAK-İŞ gerekli imkanlara kavuştuğunda, 1 Mayısları maksadına uygun en görkemli şekilde kutlayacak ve bu günlere kendi orjinal ideolojisini işleyecektir.

Kimden gelirse gelsin baskı ve zulmün her türlüüne karşı çıkan HAK-İŞ, her zaman olduğu gibi 1 Mayıslarda da nıflar arası çatışmayı körüklemek yerine "İnsan onurunu önde tutan ve emeğin kutsiyetini yücelten" özgün bir düşünceyle asil bir davanın barışçıl kavgasını verecektir.

Barışın, eşitliğin ve kardeşliğin hakim olduğu, sömürünün ezen ve ezilenin olmadığı, insanların inandıkları gibi yaşayıp, düşündüklerini özgürce ifade ettikleri bir Dünya ve Türkiye dileğiyle 1 Mayısı Dünya İşçilerinin "Birlik, Dayanışma ve Mücadele" günü olarak kutluyor, bu münasebetle bütün emekçileri muhabbetle selamlıyoruz.

PATRONLARIN SENDİKA ÖFKESİ İŞÇİ KIYIMI SÜRÜYOR

Körfez krizi bahanesiyle işyerlerinden kıdemli işçilerin tasfiyesi hızını kesmeksizin devam ediyor. Ucuz İşçi çalıştırma saplantısından bir türlü kendini kurtaramayan işveren kesimi kıdemli asgari ücretliye nisbeten ücreti dahi yoğun olan işçilerini hiçbir sorumluluğa katlanmadan kapı dışarı edebiliyor. Bu tip sorumsuzluklar karşısında yasaların işçiye getirdiği güvenceler ise rastgele. Hele yeni yapılmış Toplu İş Sözleşmeleri ile iş hayatındaki çehrenin müknet bir değişime uğrayacağı beklerken, sadece kıdeminden kaynaklı ücret olayı sonucu kendini kapı önünde bulan işçi, sosyal hayatımızın barışçı bir bireyi olarak toplumdaki yerini nasıl alır?

İşte daimilik diğer bir ifade ile işte sürekliliğin güvenliği, iş hayatımızda işçi açısından açmaz bir durumdur. İyi kötü hayatına bir standart getirmiş işçi alışageldiği düzeni patronunun keyfi bir tutumu sonucunda altüst olan bir hayatı yaşamak durumu ile karşı karşıya kalıyor. İş Kanunumuzun 13 üncü maddesi işverene, işçinin tazminatını ödemek dışında hiçbir sorumluluk getirmiyor. Böylesine pamuk ipliğine bağlı bir işçilik hayatı, işçi olanın üzerinde nedenli olumsuz etkiler bırakacağı apacık. Yasa koyucuların Toplum hayatının düzenli ve huzurlu olması için bu konuda bir şeyler yapmaları mutlak bir zaruret.

Birde işin Sendikal platformda ortaya çıkan daha acımasız bir boyutu vardır. Çalışma hayatımız, nisbeten sağlıklı bir ücret politikasını sendikal bir ortama havale etmiştir. Aynı zamanda sendikal hakları kullanmak sistemimiz gereği demokratik bir haktır. Dolayısı ile hem demokratik hem de yasal zorunluluklar taşıyan bir takım sendikal eylemler işçinin iş hayatında vazgeçemeyeceği bir haldir. Bu hali hayata geçiren

işçinin katlanmak zorunda kaldığı rizi-koda maalesef işini kaybetme tehlikesi olmaktadır. Yasalarla teminat altına alınan sendika seçme özgürlüğü, işten atılmada engelleyici bir fonksiyon olarak çok az işlemektedir. İşveren bu gibi durumlarda hesaplaşmayı bir başka zama-

na erteleyerek sendikal aktivite göstermiş işçiyi 13. ve 17'nci maddelerde kolayca işyerinden dışlayabilmektedir. Hele birde kriz zamanlarını da buna eklersek, işçilik hayatı onulmaz bir yarayı bünyesinde sürdürme keyfiyetini yaşamak zorunda kalmaktadır.

Bu keyfiyet tabii haliyle diğer işçilerin gözü önünde cerayan etmektedir. Örnek olayları biteviye yaşayan diğer işçiler durumlarından tedirgin oluyorlar. Sendikal hareketlere ilgisiz kalmak gibi bir tercihle başbaşa kalıyorlar. Demokratik hayatımız için ürktütücü Sendikal hayatımız için boğucu, toplumsal hayatımız için de fırsat dengesizliği yaratacak bu durumun gizli baskısını engelleyici tedbirlerin yasa koyucularca mutlaka alınması lüzumu algılanmalıdır.

Çalışma hayatımız tek yanlı yaralardan arındırılmalıdır. İşsiz dolayısı ile aşsız kalmak çalışma enerjisi ve isteği yerinde olan bir işçi için hayatın devam sürecinin gerekliliğinden de öte onur kırıcı bir kombinezonu da netice vermektedir.

İşyerinde işçi çıkarma eylemini gerçekleştiren bir işverene, bu işi niçin ve hangi gereklilikle yaptığını soran yasal bir merciin mevcudiyeti zaruretine inaniyoruz. Kötü niyetle işten atılmışlığım hakim önünde kanıtlayabilme gücü işçiye ve kuruluşlarına verilmelidir. Ve işçinin işine geri dönebilme hakkı kanunla saklı tutulmalıdır.

İşten çıkarma sağlıklı bir gerekçeye dayandırılabilirse bu durumda da işçinin mağduriyeti engellenmeli ona hayatını onurla sürdürme hakkı verilmelidir. Bunun da en kestirme yolu yıllardır dedikodusu yapılan İşsizlik Sigortasının hayata geçirilmesinden geçer.

Eğer bunlar ilgili kesimlerce önemli görülmüyorsa bu ilkeliğin bedelini tüm toplum bütün kesimleri ile ödemek durumu ile karşı karşıya kalacaktır. Bunun zorunlu faturası zenginliklerin yitirilmesi sonucuna katlanmak konumuna düşecek olanlar acaba İşverenler olmayacaktır. Yarım görme ufukumuzu genişleterek üretimdeki emek fonksiyonu ile

üretimin diğer fonksiyonlarının ahenginin bir bütün oluşturacağını kavramalıyız. Üretimin bütün unsurları arasında kurulacak denge ölçüde iş barışının sağlanabilirliği söz konusudur.

Patronlarca bu dengesizliklerin çözümünün devamlı işçiden zorla alınan ödümlerle halledilmesi cihetine gidilmesi caydırıcı yasal müeyyidelerle bu tavrın engellenmemesi Çalışma barışı açısından birçok zorlukları ilerde karşımıza çıkacaktır. O zamanda zor problemin çözümündeki faturalar patronları apıştıracaktır. Dengeyi korumakta esas görevin patronların uhdesinde olduğunun gözardı edilmesi Sendikacılardan istenmemelidir. İstendiğinde karşılığını sendikalarda bulmalarının mümkün olmayacağı dikkatlerden kaçırılmamalı. En azından Hak-İş olarak farkında olduğumuz bu politikalara karşı direnecek, gerekli eylemleri uygulamaya koyacağımız bilinmelidir.

Bu çerçevedeki hareketlerden biri olarak işçi temsilcilerine, işveren temsilcilerine, Üniversite mensuplarına ve Hükümet yetkililerine sorduğumuz işten çıkarmalarla ilgili sorularımızın cevapları dergimizin bu sayfalarında yer almaktadır.

SORULARIMIZ :

1- Körfez krizi bahane edilecek kıdemli işçilerin tasfiye edildiği, yerlerine asgari ücretli genç işçi alındığı iddiaları söz konusu.

Bu konuda ne düşünüyorsunuz?

2- Emek faktörü dışındaki, üretim, stok, satış, ihracat, kredi, vergi gibi diğer maliyet unsurlarında gerekli düzenlemelerin yapılması ile işçi için önemli olan işteki daimilik sağlanabilir deniliyor.

Bu konuda ne düşünüyorsunuz?

TİSK GENEL SEKRETERİ ATASAYAR:

İŞTEN ÇIKARTMALAR YÜKSEK DEĞİL

Yeni toplu sözleşme şartları karşısında işletmeci, maliyetin diğer girdileri gibi işgücü üzerinde de tasarruf imkanlarını aramak mecburiyetinde bırakılmıştır.

1990 yılının ortalarında başlayan ve yılın sonlarına doğru bütün dünyanın bir numaralı gündem konusu olan Körfez krizi Türkiye açısından da daha önceden öngörülmemiş ekonomik, sosyal hatta siyasal sorunlar yaratmıştır. Özellikle müttefik güçlerin Irak'a karşı başlattıkları müşterek hareket pek çok ülkenin ekonomik dengelerini etkilemiş ve bu arada en yakın ülke konumunda Türkiye'ye de aynı şekilde etkisi altına almıştır.

Körfez krizinin ekonomik ve siyasal sonuçları üzerinde durmak ve tartışmak istemiyorum. Ancak, ekonomik ve siyasal sonuçlarını, sosyal problemlerin doğmasına yol açtığı yahut sosyal problemlerin çözümünü zorlaştırdığını belirtmek isterim. Nitekim, hür pazar ekonomisini benimseyen ülkelerin dayandığı taban, tüketicinin talep hacmidir. Kriz dolayısıyla talebin birden bire durması ekonomileri felç etmiştir. Türkiye'de de yaşanan olay budur.

Ekonomideki durgunluk ve komşu ülkede savaşın sürmesi Türk ekonomisine de, dolayısıyla sosyal sorunlarına da olumsuz etki yapmıştır. Bunun sonucu olarak da üzülerek belirtmek gerekir ki, ciddi sayılan işletmelerde bile işçi çıkarılmasına sebep olacak durgunluk yaşanmıştır.

Hiç şüphe yok ki, bu dönemde yaşanan işçi çıkarma olayı tek nedene bağlı değildir. Hemen eklemek isterim ki, bu dönemde karşılaştığımız işçi çıkarma temsil ettiğimiz ve organize sektör dediğimiz belli büyüklüğe ulaşmış ve toplu sözleşme uygulamasını benimsemiş üyelerimizin yer aldığı sektörde hiçbir zaman ve hiçbir şekilde kıdemli işçilerin tasfiyesi gibi bir amacı taşımamıştır. Herkes bilmelidir ki, kıdemli işçinin işten çıkartılması, işveren açısından birkaç bakımdan tercih edilemez. Bu sebeplerin

başında kıdemli işçiye ödenecek tazminatın yüksekliği ve kıdem kazandırdığı tecrübenin yeni gelecek işçilerde bulunmaması gelmektedir. Kısaca, kıdemli işçi çıkartılması ekonomik olmayan bir uygulamadır.

Bu dönemde işçi çıkarmanın başlıca diğer nedenlerini şu şekilde belirtmek mümkündür.

Bu dönemde yapılan toplu iş sözleşmelerinde önceden tahmin edilemeyecek ölçü ve seviyelerde ücret zamlarının teklif edilmesi, işletmelerin durdurulmaması için kabul edilmiştir. Bu sonuç adeta, ağır iş barışı hükmü olmuştur. Bu ölçüdeki yüksek ücretler, ülkemizde organize sektördeki işgücü maliyetlerini artırmış ve bunun sonucu olarak da işletmecileri rasyonel bir yönetim tarzına itmiştir. Bu rasyonellik her işletmede mevcut olan işgücü fazlası kapasitenin de tasfi-

Kubilay ATASAYAR
TİSK Genel Sekreteri

yesine sebep teşkil etmiştir. Çünkü, yeni toplu sözleşme şartları karşısında işletmeci, maliyetin diğer girdileri gibi işgücü üzerinde de tasarruf imkanlarını aramak mecburiyetinde bırakılmıştır.

Diğer bir neden hiç şüphe yok ki, kriz dönemindeki ekonomik politikaların sanayiciler ile işbirliği yapılmadan uygulanmasıdır. Bazı sektörler açısından (tekstil, porselen vs.) ithalatın şartsız ve kontrolsüz serbest bırakılması, ciddi sorunlar yaratmıştır. Uzak Doğu'nun sübansiyeli edilmiş tekstil yahut porselen ürünlerinin Türkiye'ye rahatça girmesi veya Doğu Bloku'nun kalitesiz fakat ucuz mallarının serbestçe ithal edilebilmesi bu sektörleri tam bir darboğaz içine itmiştir. Bugün Türkiye'ye pamuk fiyatına bez veya kumaş fiyatına hazır iplik girmektedir. Uzak doğu'nun porseleniyle, Türkiye'deki hiçbir imalatçı firmanın rekabet etmesi mümkün değildir.

Bunun yanında devletçe izlenemeyen yerli sanayinin korunması politikalarına da değinmek doğru olacaktır. Bugün her ülke yerli sanayiyi koruyucu ve iç resmi alımlarda buna öncelik verici çeşitli uygulama ve modelleri geliştirmişken, Türkiye bunun aksine yalnızca fiyat faktörünü gözönünde tutan dış alımlara gitmiş ve yerli sanayiyi destekleyici hiçbir politika üretilmemiştir. Bunun en güzel örneğini belediyelerin ve kamu kuruluşlarının Doğu Avrupa ülkelerinden ithal ettiği otobüslerde göstermekteyiz. Fiyatının ucuz olması dışında hiçbir haklı nedene dayanamayan bu ithalat iç piyasadaki otobüs üreticilerinin darboğazda çıkamamasına sebep olmuştur. Oysa, yurt içinde üretilebilen aynı otobüslerin yarattığı vergi değeri, istihdama katkısı yan sanayiye geliştirmesi v.s. gibi katma değerinin düşünülmemesi hatalı

bir tercih olarak görülmektedir.

Bu nedenlere bazı sektörlerde düşük verimle çalışma, kredi faizlerinin artması ve periyodik KİT zamları gibi diğer sebepleri eklediğimiz takdirde bu dönemdeki işçi çıkarmalarının gerçek nedenlerinin işçi tasfiyesi gibi bir düşünceye değil, ekonomik hatata matematik gerekçelere dayalı olduğu hemen anlaşılacaktır.

2. İşletmelerde alınacak ekonomik tedbirler mutlaka çok yönlü ve birden fazladır. Ekonomik tedbirler yalnız, emeğin de dahil olduğu girdi unsurları üzerinde değil pazarlama, stoklama gibi diğer unsurlar için de söz konusu olacaktır.

Ancak unutmamak gerekir ki, bir işletmecinin alacağı tedbirler kendi inisiyatifi içinde ise etkili çabuk ve yerinde olabilir. Kredi, stok, taksitli satış gibi üretim hızını düşürmeyen hususlar, hiçbir işletmecinin kontrolünde hususlar değildir. Ayrıca, unutmamak gerekir ki, bunlar ilave maliyet getiren ciddi faktörlerdir.

Konfederasyon olarak körfez krizi dolayısıyla işçi çıkarmak zorunda kalan işletmelerimizde gördüğümüz memnuniyet verici husus, işçi çıkarmanın en son önlem olarak uygulanması olmuştur. Böylece de bu dönemde işçi çıkarma bakımından söylendiği ölçüde yüksek sayılarla karşılaşmamıştır. 4 milyona yakın sigortalı işçinin bulunduğu ülkemizde bu dönem için çıkartılan işçi sayısı 36.000-40.000 civarındadır. Bu da %1'lik oran vermektedir ki, işverenin titizliğinin bir işareti olarak değerlendirilmelidir.

Bu noktada önemli bir hususu belirtmek ihtiyacının duymaktayım. Ekonomik kriz dönemlerinde işyerinin ve işletmelerin yalnız bırakılmaması, "gemisini kurtaran kaptan" zihniyetinden uzaklaşılması ve onların bu kriz dönemlerini atlatici kolaylıkların ve desteklerin sağlanması gereklidir. Geçici olacak bu destekler hükümetin izleyeceği isabetli politikalarla en iyi şekilde verilebilir. Örnek olarak, ülkemizde

bu kriz sebebiyle vergi ve sigorta borçları ertelenememiş, kredi faizleri düşürülmemiş, devlet alımları sağlanamamıştır. Ekonominin dev sorunları ile işletmecinin yalnız başına bırakılması, çözüm imkanı ve alternatiflerini de azaltmıştır.

Ekonomide zaman zaman istikrarsız dönemlere rastlanabilir. Kriz dönemlerinde hükümetlerin devlet olarak alacakları tedbirler bulunduğu gibi, işçi sendikalarının da üzerine düşen görevleri ve sorumluluklar vardır. İşçi sendikaları bu dönemlerin yapısına uygun makul ölçüler taşıyan taleplerle işverenlerin karşısına çıkmalı onları aşırı talebin baskısından imkan ölçüsünde kurtarmalıdır.

gir. Bu dönemlerde sorumluluğun yalnız işverende veya işletmecide bırakılması düşünülemez ve düşünülmemelidir. Bu kriz dönemlerinde hükümetlerin devlet olarak alacakları tedbirler bulunduğu gibi, işçi sendikalarının da üzerine düşen

görevleri ve sorumluluklar vardır. İşçi sendikaları bu dönemlerin yapısına uygun makul ölçüler taşıyan taleplerle işverenlerin karşısına çıkmalı onları aşırı talebin baskısından imkan ölçüsünde kurtarmalıdır. Bunun yanında, Türkiye'de 3.5 milyon sigortalı işçinin yanında bir o kadar işsiz mevcut olduğu gerçeğini de işçi sendikaları gözden uzak tutmamalıdır.

Biz inanıyoruz ki, işçi ve işveren konfederasyonları ekonominin sorunları üzerinde birlikte düşünür ve birlikte fikir üretir hale gelirlse ülkemizin çözemeyeceği hiçbir sorun kalmayacaktır.

Görüşüme göre, her ekonomide zaman zaman istikrarsız dönemlere rastlanabi-

TİSK Başkanı Refik Baydur, 13. maddenin değişmesini istemiyor

'İşçi çıkarmaya devam'

ENGİN ŞENOL

Refik Baydur

TİSK Genel Başkanı İşverenlere İşçi çıkarma İmkanı veren Çalışma Kanunu'ndaki 13. maddenin kaldırılmasına veya değiştirilmesine karşı çıktı.

İSTANBUL. — İşçilerin işten çıkartılmalarına imkan veren Çalışma Kanunu'nun 13. Maddesinin kaldırılmasına veya değiştirilmesine işverenler olumlu bakmıyor. Türkiye İşverenler Konfederasyonu Genel Başkanı Refik Baydur, 13. maddenin kaldırılması için Türkiye'de henüz şartların oluşmadığını belirterek "İşçi çıkarmalar devam edecek" dedi.

Toplu Sözleşme, Sendikalar Kanunu uygulamasında yarı organlarının sosyal siyasetçi gibi düşünüp karar veremediğini belirten Baydur, şöyle konuştu:

"Avrupa Entegrasyonunda işçi çıkarmalar bir gerekçeye dayanıyor. Fakat aynı ülkelerde işverene 'Serbest İş Akd'i' imkanı da veriliyor. Bu bizde yok. Mesela Avrupa'da 'Muvakkat Vadeli İş Akd'i' yapılabilir. Bu yine bizde yok. Buna dayanarak işçi alıp çıkarılabiliyor."

Baydur, özete şunları söyledi:

"Ulusalarama Çalışma Örgütü (I.L.O.)'nun 1982 yılında kabul ettiği "İstihdamın Sona Erdirilmesi" adını taşıyan 158 sayılı sözleşmesi uygulanmalı deniliyor. Fakat bunun uygulandığı ülkelerde unutulmamalı ki Serbest İş Akd'i imkanı var. Hatta grevler sırasında bile var. Artık resliyle görmek lazım. İşten çıkarmaların temelinde yüksek para, yüksek eğitim ve teknoloji yatmaktadır. Ben artık köy kökenli, ilkokul mezunu işçi çalıştırmam. Teknik Üniversiteden mezun mühendis çalıştırırım. Japon işçisi harikalar meydana getiriyorsa nedeni teknik okuldan mezun olmasıdır."

TİSK Genel Sekreterine göre işten çıkartmalar yüksek değil, TİSK Genel Başkanına göre çıkartmalar devam edecek Peki nereye kadar?

HİZMET-İŞ SENDİKASI GENEL BAŞKANI HÜSEYİN TANRIVERDİ:

İŞÇİNİN İŞE İADESİNİ SAĞLAYACAK HUKUKİ DÜZENLEMELER YAPILMALIDIR

Maliyet faktörleri ile ilgili herhangi bir düzenlemenin işten atılmaları önleyecek bir fayda sağlayacağı kanaatini taşımadığını belirten TANRIVERDİ,Çünkü işverenin işçisini atmasının gerçek nedeni pazarlamasındaki sorun değildir. dedi

1- Körfez krizi bahane edilerek kıdemli işçilerin tasfiye edildiği, yerlerine asgari ücretli genç işçi alındığı iddiaları söz konusu. Bu konuda ne düşünüyorsunuz?

-Körfez krizinin Türkiye ekonomisinde son derece ciddi tahripler yaptığı bir gerçektir. Ancak ekonominin geçici bir durgunluk içine düşmesi hiçbir şekilde işçi kıyımı için gerekçe olmamalıdır. Ne var ki, körfez krizinin yaşandığı süre içinde çalışma hayatının öteden beri kanayan yarası olan işçi çıkarmalar son derece yoğunlaştı ve kanayan bu yara kangrene dönüştü. Kitleler halinde işçilere yol verildi. Gerekçe olarak da körfez krizinin ekonomiyi durgunluğa sevkettiği gösterildi.

Bu iyi bir fırsattı. Zira işçi kıyımına gerçekleştirmek için körfez krizinin yarattığı bulanık ortamdan daha uygun bir ortam yakalamak güçtür. Çünkü yüzbinlerce insanı aç ve sefil sokaklara bırakmayı hiç bir insan vicdanı kabul edemez. Ancak iyi bir gerekçe ile bu kıyım meşru gösterilebilirdi. Bu amaçla körfez krizi gerekçe gösterildi ve kitleler halinde alınteri sahiplerinin sokaklara aç, bi-ilaç bırakılması icabettiği gibi tepki görmedi. Ayrıca hiçbir önlemin alınmıyor oluşu da fazlaca önemsenmedi.

Öncelikle belirtmek gerekiyor. Körfez krizinden önce de yığınla işçi işten atılıyordu. Nitekim iş adamlarının en büyük patronu daha 1990'ların başında "ucuz işçiye paydos" parolasını vermiş buna göre tedbir alınması gerektiğini söylemişti. İşçilerin bu parola gereği işten atılmaları işverenlerce adeta bir görev gibi yerine getirilmiştir Körfez krizi fırsat doğurunca da işçi çıkartmaları adeta

Hizmet-İş Sendikası Genel Başkanı
Hüseyin TANRIVERDİ

bir kıyımaya getirilmiştir Körfez krizi fırsat doğurunca da işçi çıkartmaları adeta bir kıyımaya dönüşmüştür.

Kuşkusuz işçinin sokakta aç ve bi-ilaç kalmasının yegane sorumlusu olarak patronları görmüyoruz. Bu tür kıyımlar

Bir düzen.İşçi kıyımlarına kanunlarla cevaz veriyorsa, asgari ücretle bu kıyımları teşvik ediyorsa, işçinin örgütlü güçlerinin ellerini, kollarını bağlayıp işverenlere göz kırpyorsa; bu tür vahşetler devamlı yaşanacaktır.

da bir suçlu aranacaksa o da bu sistemdir ve bu sistemin kazancıbaşıtlığını yapan siyasal iktidarlardır. Düzen, ne pahasına olursa olsun, çoğunluğun ağızlarındaki lokmaların toplanıp üç beş kişiye teslim edilmesini, kendi bekasının garantisini olarak görmektir. Bunu sağlamak içinde kazancılar, yağcılar bulup,

kaynayan kazanının, dönen mekanizmasının başında onlara nöbet tutturuyor. Düşünün bu memlekette emeğin 30 günlük resmi fiatı 300.000.TL.dir. Emeğe ayda 300.000.TL. değer biçenlerin aylık ayakkabı boyatma masrafları bile bu rakamdan fazladır. İşverene bu fırsat sağlanmışken onun 1.500.000.TL. 2.000.000.TL. vererek işçi çalıştırmasını beklemek gerçekten de akıllıca değil. En azından öyle görünüyör.

İşverenlerin de sık sık söylediği gibi onlar elbette "rasyonel" davranacaktır. Rasyonel kavramı 19.yüzyılda son derece popüler ve rağbet gören bir kavramdı. Günümüzde ise bu kavram kokuşmuş, küflenmiş ve paçavraya dönmüş bir haldedir ama bugün biz de rağbet görüyor. İşveren rasyonel davranmak zorunda yani işveren 300.000.TL.ya çalışmak için milyonlarca işsiz emek sahibi kapıda beklerken 2.000.000.TL.na işçi çalıştırırsa rasyonel davranmış olmaz. Bu nedenle her 10 yılda bir vasıfsız işçilerini değiştirir. Yani 10 yıllık işçiyi kapı dışarı edip yerine asgari ücretle yeni bir işçi alabilir. Böyle davranırsa rasyonel davranmış olur. Serbest piyasa hakim olduğuna göre bunada kimse karışamaz.

Haklı olarak insanın aklına "nerede insan vicdanı, emek onuru, insan haysiyeti insanlık" sorusu geliyor. Bunun cevabını da hazırlamışlar bunlar rasyonel kavramlar değildir.Bir düzen. İşçi kıyımlarına

kanunlarla cevaz veriyorsa, asgari ücretle bu kıyımları teşvik ediyorsa, işçinin örgütlü güçlerinin ellerini, kollarını bağlayıp işverenlere göz kırpyorsa; bu tür vahşetler devamlı yaşanacaktır. Ancak işverenler şunu da akıllarından çıkarmamalıdır.

Ürettikleri malları, işletmelerinde çalıştırdıkları işçilerine satıyorlar. İşçinin hayat hakkını ellerinden aldıkları zaman, ellerindeki malları kime satacaklar? Bu konuda biraz da rasyonel davranmayı denesinler.

Emek faktörü dışındaki, üretim, stok, satış, ihracat, kredi, vergi gibi diğer maliyet unsurlarına gerekli düzenlemelerin yapılması ile işçi için önemli olan işteki daimilik sağlanabilir deniliyor. Bu konuda ne düşünüyorsunuz?

Emek faktörü dışındaki diğer maliyet faktörlerinde yeterli düzenlemeler yapıldığı zaman işten atılmalar sonbulur mu? Bu konuda iyimser olmak, gereğinden fazla iyimser olmak bizi gaffete götürür. Zira üretici temel güç emektir, insandır. İnsan emeği olmadıkça diğer faktörlerin hiçbir değeri kalmaz. O halde, her şeyden önce malniyet hesaplarımızı, insan emeğinin hakkını, hak ölçüleri içinde belirledikten sonra diğer faktörlere değer biçmeliyiz.

Maliyet faktörlerinden önce, işte daimilik sağlamak için, yasal önlemlerin getirilmesi düşünülmelidir. Söz gelimi, 657 sayılı kanuna dayanarak hiçbir çalışana, "tazminatını-kefen parasını-al ve git" diyerek işinden atamazlar. Ama 1475 sayılı kanuna dayanarak bunu yapabiliyorlar. Diğer yandan işsizlik sigortası önlemi de düşünülebilir. Milyarlar transfer edilerek hayali şirketlerin kurtarıldığı, bu amaçla resmi kurumların kurulduğu bu ülkede bir kaç kuruşu da bu amaçla sarfetmenin yolları araştırılabilir. Hep-sinden önemliside işinden atılan işçinin işine iadesini mümkün kılacak hukuki yollar açılmalı, bu hak ona tanınmalıdır.

Patronların sendika öfkesi

Adını adını sendikasızaştırma

İşe emek bu yolda neyin hakkı varıyor?

İŞSİZLİĞE 100 BİN İLAVİ ON YILIN EN YOĞUN İŞÇİ ÇIKIŞI

9 ayda 34 bin kadrolu işçi iş Bu yıl en fazla işten çıkarma 10 bin 157 işçi ile tekstil işkolunda

En fazla işçi çıkışı Kamu'da 30.000 ile Köy Hizmetlerinde, Özel Sektörde ise 10.000 ile Tekstil işkolunda gerçekleşti.

- Hak-İş Genişletilmiş Başkantar Kurulu'nun baslatıldığı

desi ile "işçi çıkartmalarına son verilmesi" isteniyor.

- Hak-İş'e bağlı Sendika üyelerinden 90 yılı içinde toplam 3 bin 600 işçi işten çıkarıldı.

- İş Kanunu'nun 12 ve 17

ücretle nin zo ması çıkarıl kili bir Özellik rühtüai

Hukuk devleti demek herkes için yargı yollarının açık bulunduğu bir anlayışın hakim olması demektir.

Bunların dışında, maliyet faktörleri ile ilgili herhangi bir düzenlemenin işten atılmaları önleneyecek bir fayda sağlayacağı kanaatini taşıyorum. Üretimin kısılmaması için devletin stok yapması, ne kısa ne de uzun vadede işçilerin işlerindeki daimiliği sağlamaz. Çünkü işverenin işçisini atmasının gerçek nedeni pazarlamasındaki sorun değildir. İhracat konusunda ise devlet zaten bazı faktörleri, kendi kaynaklarını çarçur etmesi pahasına korumuştur. Sonunda görmüş-türki bu korumacılık söz konusu sektörlerin rekabet şansını yok etme dışında, başka hiçbir işe yaramıyor. İthalat konusuna gelince, devlet ithalat kolaylıklarını getirerek bazı yerli sektörleri baltalamış olur mu? Bu bizim sorunumuz değil. Ancak bu sektördeki işletmeler şöyle bir gerekçe ileri sürüyorlar; "Getirilen ithalat kolaylıklarını nedeniyle iç pazarlarımızı-

zı kaybettik, bu nedenle işçilerin bir kısmını işten çıkartıyoruz." Böyle bir gerekçenin kabulü mümkün değildir. Bunu bir aldatmaca olarak görüyoruz.

İşletmelere kredi kolaylıklarının sağlanması, işten atılmaları önlemek bir yana, çalışanın alınterlerinden biriken paralarının bir kaç uyanığa peşkeş çekilmesi anlamına gelmektedir. Bu paralar da sanıldığı gibi ekonomik amaçlara kullanılmıyor.

Vergi konusu, üzerinde son derece detaylı değerlendirmelerin yapılması gereken bir konudur. Ancak sırf işten atılmaları önlesin diye ya da işte daimiliği sağlasın diye getirilecek hemen her türlü önlem uzun vadede aleyhine sonuçlar doğurur. Bu konu üzerinde çok hassasiyetle durarak ve yapılacak düzenlemenin işçi açısından alternatif maliyeti titizlikle hesaplanarak bu konu değerlendirilmelidir.

Doç.Dr.Hamdi MOLLAMAHMUTOĞLU:

İŞTEN ÇIKARMALAR SERMAYENİN KRİZ TAKTİĞİDİR

"Kıdemli işçilerin işlerine son verilerek yerlerine çoğu genç asgari ücretli işçi alınma gidilmesi, işverenlerin krizi bahane ettikleri varsayımını kuvvetlendirmekte olduğunu belirten MOLLAMAHMUTOĞLU bu tür uygulamalar bir taktır "dedi

Bilindiği gibi iş mevzuatının işvereni en çok ürküten yönü akçalı hükümleridir. Türk mevzuatı bakımından bu tür hükümlerin başında kıdem tazminatına ilişkin olanlar gelmektedir. İşverenler, işçilerin kıdemleri arttıkça gerek ücretler gerek kıdem tazminatı gibi ödemeler bakımından daha fazla parasal yükümlülükler altına gireceklerinden, elden geldiğince kıdemli işçiliği ekarte etmeye çalışırlar ve bu cümleden olmak üzere görünürde meşru sebeplere dayanarak kıdemli işçi çıkarma yoluna giderler. Türk İş Hukuku esaslarına göre işçilerin hizmet sözleşmelerinin ihbarlı feshi için, hukuken uygun bir sebebin, diğer bir deyişle meşru bir deyişle meşru bir sebebin fesih işlemine dayanak yapılması gerekir. Gerçi ihbarlı fesih yaparken işveren bu meşru sebebi açıklamak zorunda olmamakla beraber işçinin dava etmesi halinde

kötü niyet iddialarını karşılamak için dayandığı meşru sebebi açıklamak zorunda kalabilecek, hakim in olumlu bir kanaate varamaması halinde de kötü niyetli fesih yapmış addedilecektir. İşte Körfez krizi, bu noktada işverenlerin, İşçilerin hizmet sözleşmelerini fesih etmelerine hukuken imkan veren meşru bir sebep olarak öne sürülmektedir. Nitekim Krizin başladığı tarihten bu güne kadar krizden en fazla etkilendiği ifade edilen turizm, ulaştırma, gıda, tekstil ve müteahhitlik sektörleri başta olmak üzere bir çok sektörde işletmelerin işçi çıkardıkları, çıkarılan işçilerin 200.000'i aştığı, bu miktarın önemli bir kısmının da kıdemli işçi olduğu görülmektedir. Krizin, ekonomiyi olumsuz yönde etkilediği bir vakta olmakla birlikte, kıdemli işçilerin işlerine son verilerek yerlerine çoğu genç asgari ücretli işçi alınma gidilmesi, işverenlerin kıdemli işçileri işten çıkarmak için körfez krizini görünürde meşru bir sebep olarak kullandıkları, daha yerinde bir

Yaptırımlarla donatılmış bir işgüvencesi mekanizmasını öngören kuralların iş mevzuatımızda yer almasının zorunlu olduğu kanısındayız.

ifadeyle krizi bahane ettikleri varsayımını kuvvetlendirmektedir.

Esasen bu tür uygulamalar, Sermayenin tüm ülkelerde kriz dönemlerinde başvurduğu bu nedenle de evrensel nitelikte bir işveren taktiğidir. Kıdeme bağlı parasal hakları arttığı buna ters orantılı olarak yaşlanma nedeniyle işgüçleri azaldığı için işverenler, kıdemli işçilerin işlerine son vererek yerlerini deneme süreli, kısa süreli sözleşmelerle işçi almak veya asgari ücretli genç işçi almak için krizleri kullanmaya, böylece de hem yargı hem de genel kamuoyu önünde kendilerini mazur göstermeye çalışırlar.

Ancak gelişmiş sanayie sahip ülkelerde işgüvencesini öngören mevzuatla bu klasik ve evrensel işveren taktiği, geniş ölçüde başarısız kılınmakla birlikte, Türkiye gibi işçilerin etkili, ciddi bir işgüvencesinden yararlanmadıkları ülkelerde oldukça başarılı sonuçlar vermektedir.

2- İşçinin işte daimiliğinin, emek dışın-

daki maliyet unsurlarında gerekli düzenlemeler yapılarak sağlanabileceği düşüncesi yanlıcıdır. Zira öyle olsa idi, işletmelerin malniyet hesaplarının son derece rasyonel usullere bağlandığı ve uygun düzenlemelere konu edildiği gelişmiş sanayi ülkelerinde işgüvencesine ilişkin özel hükümlere mevzuatta geniş yer verilmez, emek dışındaki faktörlere ilişkin düzenlemelerle yetinilirdi.

İşgüvencesini öngören kuralların uygulanabildiği doğal olarak ekonomik, mali faktörlerin etkisi altında ise de salt bu faktörlere göre değerlendirilen bir işgüvencesi anlayışı reel olarak işgüvencesini sağlamaktan uzak kalışı Nitekim, işverenlerin üretim, stok, satış, ihracat, kredi ve vergi gibi alanlarda belirli sıkıntıları olmasa bile, tamamen subjektif mülahazalarla (işçinin sendika üyesi olması, sendikal faaliyete katılması, yasa ve sözleşmelerle tanınan haklarını savunmada bi-

linçli ve dirençli davranmasına karşı duyulan tepkiler gibi) işçilerin hizmet sözleşmelerini feshettiklerine tanık olunmaktadır. Bu nedenle işçilerin işte daimiliğinin sağlanması bakımından, işletmelerin optimal bir ekonomik, mali ve teknik seyir göstermelerinin gerekli olduğu gözardı edilemeyecek bir vakia olmakla beraber işçilere, işverenlerin keyfi, indi işten çıkarma uygulamaları karşısında yeterli koruma sağlayan, bu bağlamda da başta işe iade yolu olmak üzere etkin yargısal ve idari usul ve yaptırımlarla donatılmış bir işgüvencesi mekanizmasını öngören kuralların iş mevzuatımızda yer almasının zorunlu olduğu kanısındayız.

İşte daimiliğin ekonomik tedbirlerle temini, işgüvencesinin sadece bir yönünü oluşturur. Bu tedbirler, işçiyi özel olarak koruyan hukuki düzenlemeler yapılmaksızın işgüvencesini sağlamakta yetersiz kalırlar.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı AYKUT:

İşçi Sağlığı ve Eğitimi ile İş Güvencesi Sorumlu Sendikacılığın Gereğidir

Körfez krizi bahane edilerek işçilerin, özellikle kıdemli ve toplu sözleşmesi yenilenen işçilerin tasfiye edildiği, yerlerine asgari ücretli yeni işçi alındığı bilinmektedir. Konuya ilişkin görüşlerinizi alabilir miyiz?

- Körfez krizinin ülkemiz ekonomisi üzerinde olumsuz etkileri olduğu bir gerçektir. Kriz süresi içinde, her şeyden önce belirli sektörlerde tüketim eğilimi düşmüş, ihracat imkanı azalmıştır. Bunlara bağlı olarak da üretimde kısıntı yapılmıştır.

Bu durum, bazı işletmelerin işçi azaltma yoluna gitmelerine de neden olmuştur.

Ancak, işçi çıkarmaların toplu iş sözleşmesi yenilenen işyerlerinde daha çok görüldüğü de doğrudur.

Körfez Krizi ve Savaşı geçici bir durum idi. Şimdi, bu krizin ardından Türk ekonomisi için yeni imkanlar doğduğu ve yeni ufuklar açılmaya başladığı ortadadır.

Her şeyden önce hükümet olarak başta turizm olmak üzere, pek çok alana önemli ölçüde destek sağladık. Tekstil gibi işçi sirkülasyonu bakımından hassas bir işkolunda ABD ihracat kotaları iki misli arttı. Dış müteahhitlik hizmetlerinde önemli gelişmeler bekleniyor.

Dolayısıyla, ekonomimizde yeniden önemli canlanmalar olacağına kuşku yoktur. Bu durum, sanayide çalışan işçi hacminde tekrar önemli artışlar sağlayacaktır.

Buna rağmen, her dönemde olduğu gibi, kriz döneminde de işçi çıkar-

maları konusunda Bakanlık olarak son derece duyarlı ve titiz davrandığımızı ifade etmek isterim.

Bize ulaşan ya da basında yer alan şikayet ve haberleri en süratli şekilde değerlendirerek müfettiş gönderdik. Bilindiği gibi, işçi çıkışları İş Yasasında belirli prosedüre bağlanmıştır. Buna aykırı hareket eden işyerleri hakkında derhal yasal işlem yaptık. Yasaya göre ayrıca, işten çıkarılan bir işçinin yerine 6 ay süre-

E

konomide yeniden önemli canlanmalar olacağına kuşku yoktur. Bu durum sanayide çalışan işçi hacminde tekrar önemli artışlar sağlayacaktır.

le başka işçi almak mümkün değildir. Bu süre içinde aynı işe işçi alınması söz konusu ise, öncelikle eski işçinin alınması zorunludur.

- İşçinin işinde daimiliğinin sağlanması ile ilgili bir takım düzenlemeler düşünüyor musunuz? Bir toplu sözleşme kazanılıyor, yenile-

niyor. Müteakiben de bazı kıdemli ve yüksek ücretli işçiler de kendilerini kapı önünde buluyor. Diğer işçileri tedirgin eden bu durum, sendikalaşma oranının çok düşük olduğu ülkemizde sendikalaşma hareketini bir başka boyutu ile engelleyici bir durum meydana getirmiyor mu? Demokratik hakların kullanılmasını engelleyen bu gizli baskıyı nasıl kıracağız? Ne gibi tedbirler getirilebilir?

İşçi çıkarmaların toplu sözleşme, ücret ve sendikalaşma ile ilgisini çok gerçekçi bir şekilde ortaya koydunuz. Ben bu noktalar üzerinde özellikle Sendikacılarımızın çok iyi düşünceleri gerektiğine inanıyorum.

Bizde sendikacılığı pek çok kişi, toplu sözleşme sendikacılığı yahut ücret sendikacılığı olarak düşünüyor. Oysa, bu yanlıştır.

Elbette, işçinin ücret düzeyi ekonomik şartlar içinde korunmalı ve geliştirilmelidir. Serbest toplu pazarlık sisteminin başta gelen amaçlarından biri de budur. Ancak, bundan da

önemli bir başka husus işçinin iş güvencesidir, sağlığıdır, eğitimidir.

Toplu pazarlıkta amaç, İşçi Sendikası için olabildiğince "en fazlayı" almak, işveren için ise olabildiğince "en

azı" vermek olmamalıdır. bulundurulmalıdır. Ayrıca, Sendikalarımız işçi sağlığı ve eğitimi konusuna büyük önem vermelidir. Sorumlu sendikacılık bunu gerektirir. Batıda bu duruma örnek olayların çok sık yaşandığını hepimiz biliyoruz.

- İş Kanunu'nun 13. ve 117.mad-deleri işten çıkarmalar hususunda işverene, kişisel sorumluluk duymaması halinde oldukça geniş kolaylıklar sağlamaktadır. Keyfi işten çıkarmaların önlenmesinde Fransa'da olduğu gibi hakim güvencesi getirmek Türkiye gerçeğine uygun düşmez mi? Veya başka alternatifler mi var?

- Şu kadarını söylemek isterim ki, yeni güvenceler getirilmeden önce, Yasalarımızın getirdiği güvenceleri tam uygulayabilmek büyük önem taşıyor. Çünkü, mevcut yasalarımız da bu konuda önemli hükümler getirmiş.

Biz Bakanlık olarak bu konuda büyük titizlik gösteriyor ve çaba sarfediyoruz. Ancak, açıklıkla ifade ediyorum ki, taraflar aynı anlayış ve ilgiyi göstermiyorlar.

Şu sıralarda işsizlik sigortası ile ilgili yeni tasarımlar ve çalışmalar var mı?

- Bilindiği gibi, Altıncı Beş Yıllık Kalkınma Planımıza, çalışırken işsiz kalanlar için İşsizlik Sigortası ihdası amacıyla çalışmalar yapılacağı bir ilke olarak konmuştur.

Ancak, işsizlik Sigortasının kurulabilmesinin öncelikle, çok iyi bir altyapı gerektirdiği unutulmamalıdır.

Bilindiği gibi, bir süredir, Bakanlık olarak İş ve İşçi Bulma Kurumu'nun yeniden yapılanması, diğer bir ifade ile reorganizasyonu ve modernizasyonu için kapsamlı çalışmalar yapıyoruz. Bu çerçevede, Kurum ülke çapında bilgisayara geçirilerek, işgücü piyasası berraklaştırılacak, bilgi akışı hızlandırılacak, Kurum batıda ki örneklerine benzer bir şekilde İşgücü Piyasasını yöneten ve yönlendiren aktif ve kuruluş haline getirilecektir.

Bu çalışmalar aynı zamanda Türkiye'de İşsizlik Sigortası'nın altyapısını oluşturma faaliyetleridir. Çünkü, bunları gerçekleştirilmeden İşsizlik Sigortası sağlıklı bir şekilde kurmak ve işletmek mümkün değildir.

"İŞSİZLİĞE ÇAĞDAŞ ÇÖZÜM İŞSİZLİK SİGORTASI"

İşsizlik Sorunu

Ekonomik büyümenin (var olan bağımlı ve çarpık yapıyı değiştirmeye yöneltmeden) tek hedef olarak alınması ve sosyal gelişiminin söz konusu büyümeyle bağımlı kılınması biçiminde ana hatları çizilen kalkınma stratejisinin toplumsal düzeyde yol açtığı sağlıklı ve olumsuz bir olguda giderek artan boyutlarını ve sıkıntılarını hergün daha çok hissettiren ülkemizdeki işsizler ordusunun sayısı 5 milyonu bulurken, işsizlik korkusu ülkemizdeki işçilerinde boyunlarını sıkı yağlı bir ilmk gibidir.

Sürekli ve aşırı işsizlik gelir dağılımı adaletsizliğini gidermede önemli bir engel teşkil etmekte, milyonlarca ifade edilen işsiz kesimin her türlü yasal korunmadan ve sosyal güvencilerden yoksun yaşamlarına neden olmaktadır. İşsizlerin hayat şartlarının kötüleşmesinin bir göstergesi olan işsizlik sorunu aynı zamanda çalışanlar arası rekabetin köniklemesine yol açarak işçilerin hayat ve çalışma şartlarını düzeltme çabalarını engellemekte, "İşsizlik korkusu"nu işverenlerce bir baskı aracı olarak kullanılması olgusunu ortaya koyarak bunu bir sorun yapmaktadır.

Acil önlemler alınması gerektiren ve her geçen gün çözümü daha güçleşen işsizlik sorunu karşısında hükümetler şimdiye kadar duyarsız kalmış; bu güne kadar hükümet programlarında konu genel ifadelerle geçiştirilmiştir. Kalkınma stratejilerini benimseyen iktidarların olumsuz tercihleri sonucu kalkınma planlarında da konuya gereken önem verilmemiştir.

Çare

İşsizlik sorununun kesin çözümü insandan yana bir düzenle mümkündür. Zira önemli bir sosyal amaç olan tam istihdamın gerçek hedefi üretim ve milli geliri artırmak, yaşam düzeyinin yükselmesine ve sosyal şartların iyileşmesine yardım etmek olmalıdır. Bunu sağlamanın yolu ekonominin her kademesinde yetenleri yerinde kullanmakla işgücünün yurt içinde ve üretken işlerde dengeli dağılımı ile mümkündür. Başlamış ve planlanan yatırımları hızlandırmak sanayi gelişme hızını artırmakla mümkündür.

Ancak, konunun ciddiyeti bir dizi hemen uygulanabilecek önlemler gerektirmektedir. Sanayideki sınırlı yapısal düzenlemeler sonuç verinceye kadar çalışma düzeninde ve Sosyal Güvenlik sisteminde gerçekleştirilecek değişikliklerle soruna sınırlı bir çözüm getirebilir, en azından işsizlik yavaşlatılabilir.

Öncelikle birçok ülkede uygulandığı gibi haftalık çalışma saatleri kısaltılarak daha fazla kişiye iş imkanı sağlanmalıdır. Ayrıca daha kısa iş süreci çalışanların verimliliğini artırarak ekonominin gelişmesine önemli ölçüde katkıda bulunacaktır. Ekonomik alanda yeni yatırımlardan önce kapasite kullanımının yükseltilmesi yönünde önlemler alınmalıdır. Bayındırlık, altyapı kuruluşları, ağaçlandırma, toprak ıslahı gibi üretkenliği artırıcı ve yoğun işgücü kullanımına imkan veren yatırım faaliyetlerine girişilmelidir.

İşsizlik Sigortası:

Bir memlekette çalışanların Sosyal Güvenliği teminat altına alınmazsa veya bu teminat, çalışanın şu veya bu nedenle işsiz kaldığında ortadan kaldırılsa o memlekette sosyal adalet yok demektir. İşçi, işsiz kaldığında fakirlik ve sefalet eline düşürülmemelidir. İşsiz kaldığında işçi asgari geçim seviyesine ulaştırılmalıdır. Bu da ancak işsizlik sigortası ile kabilirdir.

Türkiye'de çeşitli zamanlarda hazırlanan ve bizim de ısrarla savunduğumuz, Hak-İş olarak ana hatlarını çizerek teklif ettiğimiz işsizlik sigortası tasarısı üzülererek beyan edelim ki bugüne kadar Bakanlıklar arasında gidip gelen evrak durumundan öte gidememiş, çalışanlara sürülen bir parmak bal misali kalmıştır.

Geçtiğimiz yıllarda danışma Meclisinden geçen ve oldukça acelelelikle hazırlanıp bir çok eksiklikleri olan işsizlik sigortası kanunu Milli Güvenlik Konseyinin tozlu raflarında unutulup gitmiştir.

İşsizlik sigortasının kurulmasıyla Anayasanın hükmü yerine getirilmiş ve çalışma hayatı muhtaç olduğu kararlılık, himaye, destek ve güvenlik unsurları ile pekiştirilmiş olacaktır. Böylece işsizlik sigortası bir Sosyal Güvenlik müessesesidir. İşçi niteliğinde çalışanlar SSK'nın yanısıra İşsizlik Sigortası gibi köklü ve sağlam bir teminata daha kavuşmuş olacaktır.

İşsizlik Sigortasının yürürlüğü 4 yıl içinde peyderpey gerçekleştirilmelidir. Bu dönem içerisinde seçilecek pilot bölgelerde uygulama yapılırken diğer tarafta kurulacak mali fonda sigorta yardımlarının birikmesi de sağlanmış olacaktır. Pilot bölge ile kademeli yürürlük, uygulaması (4 yıl) karşılaşılabilecek aksaklıkların erken fark edilerek giderilmesini temin edeceği gibi ilerde doğacak karışıklıkları da önceden gidememiş olacaktır.

Bu arada önemli bir husus da primleri kimin ne ölçüde ödeyeceğidir. Bilindiği gibi yurttışlara insan haysiyetine yaraşır bir hayat seviyesi ve çalışma isteyenlere iş sağlama devletin görevidir. Bunun yerine getirilmemesi halinde, devlet, Lüksemburg, Macaristan, Fransa ve Avusturya'da olduğu gibi primlerin tamamını ödeyerek işsizlik sigortasını uygulamaktadır. Bu mümkün olmadığı taktirde -ki ülke gerçekleri gözönüne alırsa devlet en azından işçi ve işveren birlikte katkıda bulunmalıdır. Avusturya, Kanada, Belçika, Finlandiya, Almanya, İzlanda, Japonya, Hollanda, Malta, Yeni Zelanda, Norveç, Güney Afrika, İspanya, İsveç, İngiltere ve A.B.D. gibi çok sayıda ülkelerde devlet işsizlik ve diğer sigorta prim ödemelerine sürekli olarak katılmaktadır. Hatta bu ülkelerin bazılarında işçilerden prim alınmadığı da bilinmektedir. Bu hususlarda yapılacak önemli çalışma bu sigorta dalının gelecekteki muvaffakiyetini birinci derecede temin edecektir.

Dileğimiz İşsizlik Sigortası Müessesesinin bir an önce tesis edilmesidir.

İŞVERENLERİN YENİ SLOGANI:

"MAAŞA ZAM, İŞE SON"

İşverenler yıllardır devam eden tatlı karlarını üç beş ayda olsa durdurmayı hazmedemiyorlar. Hesap daha da tatlı kar oluyor. Çünkü yıllarca çalışmış bir işçinin ulaştığı yüksek ücret ağırlığı geçici olan bir tazminat yüküyle ortadan kaldırılarak, yeni işe alınan işçilerle ucuz işçilik yeniden başlatılıyor.

Türkiye'de yerleşen ücret sendikacılığı geleneği de adeta bu olumsuzluğa çanak tutuyor. Sözleşme sırasında gözü sadece ücreti gören, iyi ücret beklentisi içinde olan işçiye Sendikacının cevabı bu yönde oluyor.

"İş Güvenliği" sadece dillerde, sıkıntılı günlerde söylenen bir slogandan öteye gidemiyor.

Öncelikle Metal ve Tekstil işkolundaki büyük işçi kitlesinin sözleşme uyuşmazlığı sırasında işverenler çok önceden aba altındaki sopayı masanın üzerine çıkarmışlardı. "Ücret zamlarında sendikayı memnun ederiz, arkasından işçiyi sokağa dökeriz" diye bağırarak işverenlere karşı Sendikacıların iş güvenliği ile ilgili ciddi bir mücadeleye giriştiği söylenemiyor. İşte bunun için koskoca Türk Metal ve Teksif Başkanları susup. Öyle şaşırınlar varkil; "İşveren-Sendika birlikte olalım. Hükümete yüklenebiliriz" diye ortaya çıkan sendikacılara rastlıyoruz.

"Denize düşen yılana sarılır" kabilinden bir takım arayışları karşısında takını-

lan tavır "Geçti Bor'un pazarı sürüşeğini Niğde'ye" kabilinden görülüyor.

Savaşla birlikte ortaya çıkan belirsizlikler yeni yaralar açmaya devam ediyor. Savaşa hazırlıklı olmak adına Irak sınırına yığınak yapan ordu hızla büyürken başka bir orduda içerde büyüyor: İŞSİZLER ORDUSU.

Peki işsizlerin perişanlığı yanında işçiler ne alemde. Onlarda da ayrı bir savaş ediliyor. İstatistiklere göre

savaş şimdiden sözleşmelere gelen ücret zamlarının % 20'sini götürmüş durumda.

Körfez'deki akan kanların sıcaklığı ve patlayan binlerce ton bombanın gürültüsünü tam hissedemsek de, mülfağımızda sessiz bombalar gram gram patlamaya devam ediyor.

Bugün sıcak savaşın bittiği Ortadoğu'dan pay kapma savaşının başladığı bir sürece girdik. "Bir koyup üç alma" beklentisi karşısında Türkiye ile ilgili ortaya çıkacak tabloyu anlatmak için henüz erken.

Şimdiden görünen o ki; orduların kışlarına dönerken bizim işsizler ordusu yine sokaklarda kalacaklar gibi.

Sendikalara düşen görev salt ücret anlayışının terk edilerek temelde yatan sorunların geniş kapsamlı olarak üzerine gitmek olmalıdır.

Özellikle İş Kanununun 13.maddesi uyarınca hiç bir gerekçe göstermeden işçi çıkarmayı sağlayan ve işçinin basit bahanelerle suçlu sayılarak iş akdi fesihini sağlayan 17 maddesindeki hükümleri yeniden düzenlenmelidir.

İşyerleri üzerinde ciddi bir kontrol mekanizması ve işverenlerin keyfilğine ağır müeyyideler konulmadığı müddetçe sendikacı işçiler adeta "CİMBİZLA AYIKLANIRCASINA" kapı önüne konmaya devam edilecektir.

KAMU-SEN GENEL BAŞKANI AHMET ÖTÜKEN: Kamu-sen İnançlı, Emekçi Bir örgüttür

"Türk-Sen'le aynı çatı altında kalmalarının mümkün kılacak ortak yanlarının olmadığını tesbiti üzerine ayrıldıklarını söyleyen Ötüken, Hak-İş'in sendikal meselere yaklaşımını, teşkilatlanma azim ve kararlılığını, insana bakışını kendi görüşlerimize yakın bulduğumuz için Konfederasyona üye olduk." dedi

HAK-İŞ: Sayın Başkan kendinizi takitirmisiniz?

1947 yılında Kıbrıs'ın Limasol kazasına bağlı Çamlıca köyünde doğdum. Çiftçi bir ailenin çocuğuyum. 19 mayıs lisesi ve Ankara yüksek öğretmen okulu tarih bölümü mezunuyum. 1975 den bu yana kamu yönetiminde çalışmaktayım. Çeşitli demek, birlik, kurum ve kuruyuşlarda yönetici olarak bulundum. 1983 de K.K.T. Cumhuriyetinin ilanı ile oluşan Kurucu mecliste Meclis üyeliği yaptım. 1976 yılından bu yana Kamusen'in çeşitli kademelerinde görev aldım, halen Sendikanın Genel Başkanım. İki çocuğum var. Eşim Afyon doğumlu olup halen Kamu görevlisidir ve Çalışan Kadınlar Birliği Genel Başkanıdır. Özetle aile olarak insan ve toplum meseleleri ile içiçe bir yaşantı tarzımız var.

HAK-İŞ: Türk-Sen 'den neden ayrıldınız, Hak-İş üyeliğini tercih nedenleriniz?

Türk-Sen'den aynı çatı altında kalmamızı mümkün kılacak ortak yanlarımızın olmadığını tesbiti üzerine ayrıldık. Kısaca Dünyaya, işçiye, sendikacılığa ve devlete yö-

hayatının bir değerlendirmesini yaparmısın?

K.K.T.C. deki çalışma hayatının teamülleri, sıkıntıları, çileleri açısından Türkiye çalışma hayatının pek farkı yok. Aksine Türkiyedeki hukuksal düzenlemelerin benzerleri Kuzey Kıbrısta da egemen kılınmak isteniyor. Bu bakımdan dertlerimiz ortak mücadelelerimiz ise dayanışma içerisinde olmalıdır.

HAK-İŞ: Son olarak Ocak ayında bir eyleme önderlik ettiniz. amacınız ne idi? eylemin başarısını ve sonuçlarını değerlendir misiniz?

Kuzey Kıbrısta 17 Ocak 1991 tarihinde uygulanan Kamu Çalışanları grevi özelde kamu çalışanlarına yönelik olumsuz politikaları gündeme getirmek genelde emekçileri olumsuz yönde etkileyen sosyal, ekonomik ve politik icraatları protestoya yönelik bir sendikal hareket idi. Sonuçları üzerinde olumlu ve olumsuz değerlendirmeler yapılabilir. Sendikal olay ve eylemler başlıbaşına bir söyleşi konusu ve gündem maddesi olabilir.

HAK-İŞ: Kamu-Sen'i tanıttıcı bilgi verirmisiniz?

Kamu-Sen K.Türk Kamu kurum ve kuruluşlarında örgütlü halen 2500 üyesi bulunan Kuzey Kıbrıs'ın en büyük demokratik, sendikal kitle örgütlerinden biridir. 250 delegesi, 30 yönetim kurulu üyesi ve 9 Yürütme kurulu üyesinden oluşan bir yönetim mekanizması ile katılımcı bir teşkilat yapısına sahiptir. Kamu?Sen K.K.T. Cumhuriyetinin varlığını savunan, inançlı, haktan yana ve emekçi bir örgüttür.

Kamu-Sen K.K.T. Cumhuriyetinin varlığını savunan, inançlı, haktan yana ve emekçi bir örgüttür.

nelik bakış açılarımız farklı olduğu için ayrılma hakkımızı kullandık.

Hak-İş'in sendikal meselere yaklaşımını, teşkilatlanma azim ve kararlılığını, insana bakışını kendi görüşlerimize yakın bulduğumuz için Konfederasyona üye olduk.

HAK-İŞ: K.K.T.C.'deki çalışma

HAK-İŞ: Söylemek istedikleriniz?

Derginiz aracılığı ile Hak-İş ve Türkiye çalışanlarına genelde Türkiye insanına sevgi, saygı ve muhabbetimizi ifade etmek isteriz.

HAK-İŞ: Verdiğiniz bilgiler için teşekkür ederiz.

TOTALİTER Mİ ÖZGÜRLÜKÇÜ MÜ ?

Anayasa tartışmalarına uzun bir süreden beri toplumumuzun çeşitli kesimlerinde yapıyor olması sevindirici bir olaydır. Bu olayı siyasi partileri ve diğer kitle örgütlerinin tepelerinden indirip geniş halk kitlelerine ve sivil forumlara mal etmek bütün demokratik kurum ve kuruluşların ödevidir. Ancak böylece toplumun değişik kesimlerin katkıları ve mutabakatı sağlanmış olur.

Totaliter bir yapılaşma, bütüncül bir kavrayışla ferdi devlete tabi kılar. Toplum için ferdi özünde sınır tanımayan yasama tercihlerine sınırlar getirir. Tüm olumsuzluklar üzerinde taşıdığı varsayılan kişi imajı içinde insanımız yetkinliklerini ve erdemlerini ortaya çıkaramaz. Toplum canlılığını ve cevvaliyetini kaybeder. Hareketliliği duraganlığa inkilab eder. Toplum kendini

koruduğu halde kokuşmuş ve çürümüş bir yapı içinde bulur. Totaliter güç yanılığını hazmedemediğinden daha katı

bir takım müeyyideler ve tedbirler ön görmeye başlar. Yetersizliği içinde çatlar. Başka totaliter bir gücün devreye girmesi ile toplum tepesinde aynı fasit daire dönmeye başlar.

Mevcut anayasa tartışmaları zeminini bu döngüyü kırabilmenin bir fırsatı saymak durumundayız. Bunun içindir ki bu zeminde adım atmak, üzerinde yürümek, bir yerlere varmak istegindeyiz. Bu yüzden ki totaliter bir yapıdan özgürlükçü bir yapıya ulaşmanın beklentisi içinde olunulan bu anayasa çalışmaları arifesinde Hak-İş Konfederasyonumuzda tartışma platformunda yerini almıştır. Anayasa değişikliği tartışmalarına en üst düzeyde ve ilim adamlarından oluşturduğu bir komisyon çalışması sonucu hazırlanan

teklifler paketini havi raporunu T.B.M.M.Başkanı ve siyasi parti liderlerine basın kuruluşlarına arz ederek Anayasa tartışmalarına katılmıştır. Adalet Bakanlığınca ortaya atılan Anayasa değişikliği teklifi ile ilgili tenkitleri de ilgili kurumlara ulaştırmıştır.

Aşağıda bu çalışmaların özünü ihtiva eden bu özeti ve Adalet Bakanlığı taslağı ile ilgili tenkitlerimizin kaba bir çizgisini bulacaksınız.

TARİH;
NİSAN /1986

TARİH;
NİSAN /1991

"Henüz değişen bir şey yok"

YENİ ANAYASA ÇALIŞMALARINDA ESAS ALINMASI GEREKEN GENEL GÖRÜŞ VE TENKİTLERİMİZ

Anayasalar devletlerin yapılanmasını, örgütlenmesini ve işlevlerini belirleyen, vatandaşların temel hak ve özgürlüklerini tanımlayan sınırlarını çizen ve koruyan, gelecekteki toplumsal yapıya ilişkin beklenti ve kararların temel unsurlarını içeren, toplumun her yönde yetkinliğini, güvenini ve mutluluğunu sağlama iddiasını da üstlenen bir seri temel hukuk kurallarının bütünüdür.

Anayasaları, salt bir temel teşkilat kanunu olarak algılamak, niteliği ve içeriği belirsiz, dogmatik halk anlayışına oturtulmuş bir sosyal sözleşme olarak yorumlamak doğru değildir. Anayasalar bireyin maddi ve manevi varlığının gelişebileceği özgürlükler ortamını, bu ortamı gerçekleştirecek vasıtaların hazırlanmasını sağlayan her şeyden önce toplumun örgütlü ve örgütsüz kesimlerinin özgür iradeleriyle oluşumuna katıldıkları temel bir konsensüsü dile getiren bir belgedir. Devlete yönelik ve devleti netice veren bir halk iradesi metnidir.

Bu bakış açısına göre; 1876 Kanun-i Esasisi'nden bugüne kadar, yüzyıldan fazla süren bir süreç içinde uygulamaya konulmuş anayasalar ve 1982 Anayasa'sı, genel yapıları itibari ile halka rağmen oluşmuş anayasalardır. Genelde asker, bürokrat ve aydın ittifakının oluşturduğu bu anayasalar, gerçek halk egemenliği yerine bürokrasi egemenliğini üstün tutmuşlardır. Dolayısı ile vatandaşın tanınan hak ve özgürlükler, düzenleyenlerin bütün iddialarına rağmen kısır bir döngüden öteye geçmemiştir. He-

le uygulayıcıların vatandaşın bu sınırlı kısır hak ve özgürlükleri bir lütuf, bir ihsan olarak değerlendirmeleri ve bazen de yok saymaları sonucunda oluşan tavır toplumumuzun tüm kesimlerinde olumsuzluklar meydana getirmiş; anayasalardan beklenenin tam aksine sürekli huzursuz, atılsız ve kendine ve karşındakilere güven duymayan, ürkek, yeteneğini ifade etmekten korkan bir toplum yapılanması ile karşı karşıya kalınmıştır. Durum gerek yöneten ve gerekse yönetilen açısından açıcı olmamıştır.

Özellikle en totaliter rejimlerin bile demokratikleşme yönünde çalkantıların yoğunlaştığı, yeryüzünün her yanında geniş halk kesimlerine daha fazla özgürlükler tanıma uğraşlarının başlatıldığı bir süreci yaşamaktayız. Dolayısıyla atanmış üyelerden olu-

şan Danışma Meclisine hazırlanmış bir özgürlük beyanamesi yerine "Herkes haddini bile!" espri çerçevesinde bir ferman niteliği taşıyan 1982 Anayasası'nın, geniş kesimlerin haklı tepkilerine muhatap olmasını tabii karşılamak gerekir.

Bu bakımdan yeni bir Anayasa veya 1982 Anayasası'nın yasakçı hükümlerden arındırılması yönünde tartışma ortamının açılmasını, demokratik özgür bir topluma ve bireye varma çabasını halkımız için tarihi bir fırsat sayıyoruz. Tarihi fırsat diyoruz, zira ilk defa darbe olmaksızın yeni bir Anayasa veya değişikliğini toplumumuzun tüm kesimleri ile düşünüyoruz. Olabilirliğine de inanıyoruz. Anayasamız da yapılan değişikliklerle ilgili çalışmalarını tamamlamış ve ilgili mercilere bu teklifleri götürmüştür.

ÇAĞDAŞ HÜMANİZMİN GERÇEK YÜZÜ ORTAYA ÇIKTI

Asırlardır yaşadıkları topraklardan insanlık dışı bir vahşet örneği sergilenerek tehcir edilen Kuzey Irak halkı, Türkiye ve İran sınır boylarında, tam bir soykırımla karşı karşıya kaldı. Bu soykırım, kendilerine hümanizmi maske edip, iğrenç emperyalist emellerini kamufle eden ülkeler ve toplumların gözleri önünde gerçekleştirilmektedir.

Emperyalist güçlerin Ortadoğuda iki asırdır tezgahladıkları oyunun en son figüranı olan sadist Saddam, Ortadoğudaki müslüman halkların hemen tümünü emperyalizmin kucağına peşkeş çekerek, akıllamaz bir maceraya atılmış; sonunda, tüm Ortadoğunun doğal zenginliklerinin bütünüyle emperyalist güçlerin kontrolünde kalmasına neden olmuştur. Bu yetmemiş gibi, yeni bir emperyalist senaryoda, yeni bir figüranlık üstlenerek kendi halkına napalm ve fosfor bombalarıyla saldırdı.

İlk defa ABD'nin Vietnam halkına karşı kullandığı insanlığın yüz karası bu silahlar, Kuzey Irak halkına karşı, bu kez, aynı merkezlere maşalık yapan bir başka ruh hastası tarafından kullanıldı. Saddam, yıllarca emeğini ve alınterini sömürdüğü kendi vatandaşlarını yok etmek için programlı bir soykırımını başlattı. İran ve Türkiye sınır boylarında yüzbinlerce Kuzey Irak'lı kadın ve çocuk, aç ve açıkta yaşama kavgası veriyor. Tüm dünyanın gözleri önünde bebeler, bacılar, analar, gençcik çocuklar, körpe yavrular; soğukta titreyerek açlıktan inleyerek kimsesizlikten sızlanarak can vermektedir.

Mühürlü Kalpler, Kör Gözler

* Buzul dağları arasında kalan balinaları kurtarmak için bar bar bağırın insanlar sanki yedi kat yerin dibine girdi,

* Petrole bulanmış karabatağı günlerce ekranlarında gösteren dünyanın en büyük iletişim teknolojisine sahip haber kaynakları Kuzey Iraklı halka karşı işlenen zulüm karşısında kör, sağır ve dilsiz kalıverdiler,

* Ozon tabakası delindi diye ulusla-

rarası kongreler düzenleyip deklarasyon yayınlayanlar, çağın bu en büyük vahşeti karşısında gıkları çıkmadı,

* İnsanlık, uygarlık, demokrasi adına tumturaklı nutuklar atanlar birdenbire ortadan yok oldu. Ve tüm bunlar emperyalizmin en esrarengiz perdesi olan çağdaş hümanizmin iç yüzünü, gerçek çehresini, gizlenen yönünü, hakiki niyetini gün gibi aşıkardı.

Yalana teslim olmuş insanların, insanlık adına işlediği cinayetlerini, gören gözler mühürsüz kalpler fark etmişlerdir.

Temel İlkemiz : Önce İnsan

Biz Hak-İş Konfederasyonu olarak her zaman "Önce İnsan" dedik. İnsanı yaratıkların en şerefli bildik. İnsana karşı işlenen açık, kapalı her türlü cinayeti lanetledik. İnsanlığa karşı menfur emeller taşıyan her türlü düşünce, anlayış, zihniyet ve mantığı elimizle, dilimizle, yüreğimizle protesto ettik.

Kuzey Irak halkının, emperyalist güçler ve yadağcılar, figüranları tarafından soykırımına tabi tutulduğuna inanıyoruz.

Sınır boylarında can çekişenler, balina değil, karabatak, kelaynak değildir.

Türkiye ve İran sınır boylarında aç ve açıktaki kalan, soğukta, karda, buzda barınaksız bırakılan, hastalıktan inleyenler insandır.

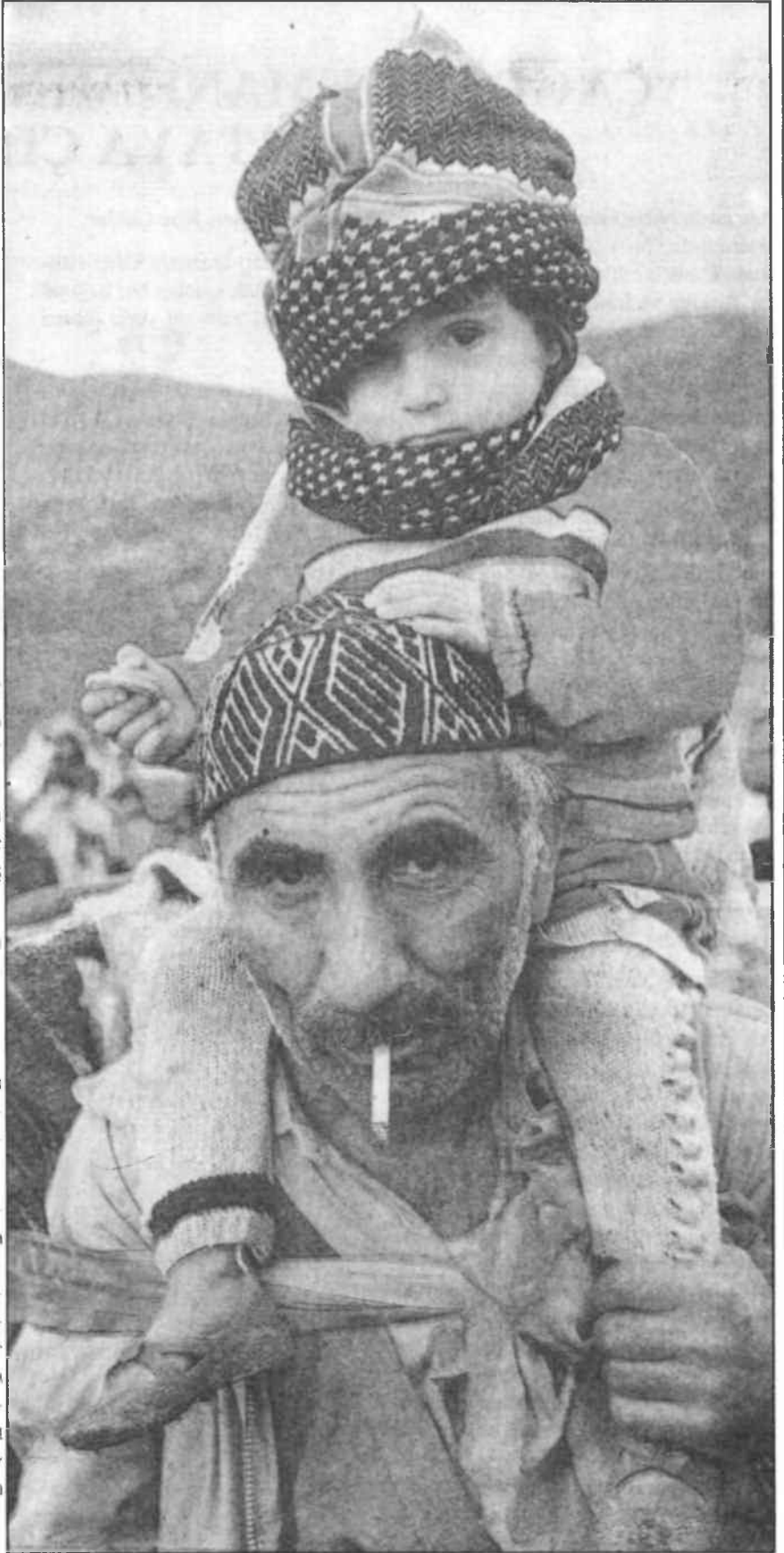
İnsanların insanlara karşı, insanca davranmalarından daha onurlu ve övünüleli hareket, anlayış, davranış zihniyet yoktur.

İnsanlara karşı işlenen vahşetleri sessizce seyredenlerin insani bir yönü olamaz.

İnsan en kutsal varlıktır.

Kuzey Irak'lı insanların sıkıntılarını paylaşmak bizim en kutsal görevimizdir. Onlar açken bizim tok yatamamız bize yaraşmaz.

Konfederasyonumuz ve bağlı Sendikalarımızla, Kuzey Irak halkına her türlü maddi ve manevi yardımını da bulunmak amacıyla bir kampanyaya başlattık. Kampanyamızı bu insanların sıkıntılarını hafifletinceye kadar sürdüreceğiz. İnsanlık onuru taşıyan tüm kurum kuruluş ve kişileri de bize destek olmaya davet ediyoruz. Çünkü insan olmamız Kuzey Irak'lılara yardım etmek için yegane gerektir.

ÖZDEMİR-İŞ'LE ÇELİK İŞ BİRLEŞTİ

METAL İŞÇİLERİNİN YENİ VE GÜÇLÜ TEMSİLCİSİ ÖZ ÇELİK-İŞ

Tarih 23 Ocak 1991. Hak-İş Genel Merkezinde Genel Başkan Necati ÇELİK yaptığı basın toplantısında Çelik-İş ile Özdemir-İş'in birleşeceğini kamuoyuna duyurdu.

"Birleşme çalışmalarının dostça, güven içerisinde ve eşit şartlarda" yürütüldüğünü belirten Çelik: "Bir sendika diğerine üstünlük sağlamamıştır." ifadesini de kullanarak bir sürpriz gelişmeyi kamuoyu önüne getirdi.

Bu açıklamadan sonra olaylar hızla gelişti. Delegasyon karşısına üç maddelik protokolla çıkıldı. Her iki sendika eşit şartlarda birleşecek, yeni Sendikanın adı ÖZ ÇELİK-İŞ olacak ve sendika Hak-İş Konfederasyonu'na bağlı olacaktır. Aynı bir madde ile de her iki sendikaya ait şubeler Öz Çelik-İş Sendikası Şubeleri olarak faaliyetlerini sürdüreceklerti.

Ankara'da 22 Şubat 1991 tarihinde yenilenen Çelik-İş Genel kurulu, delegelerin tamamının Öz Demir-İş'e İkalma yönünde oy kullanmaları neticesinde Öz Demir-İş, Çelik-İş birleşmesine ilk adım adıldı. İkinci adım da Öz Demir-İş'çe atularak 23 Şubat 1991 de de Öz Demir-İş Genel Kurulu toplandı. Yine tüm delegelerin olumlu oyuyla Çelik-İş'in Öz Demir-İş'e katılması kabul edilerek birleşme gerçekleştirildi.

Genel Kurulda bir konuşma yapan Konfederasyonumuz Genel Başkanı Necati ÇELİK işçilerin içinde bulunduğu sorunlardan Türk-İş'i sorumlu tuttu. Diğer Bağımsız Sendikaların da Hak-İş çatısı altında toplanmaları gerektiğini belirtti. Konfederasyon çatısı altında Sendikaların daha güçlü ola-

cağına işaret ederek "Bu birleşik iki sendikanın bundan böyle Metal-İş kolunda gündemi belirleyen sendika olacaktır." dedi.

Birleşen bu sendikaların Genel Başkanlarından Öz Demir-İş Sendikası Genel Başkanı Mehmet ARAS: "İki sendikanın birleşmesiyle bundan böyle daha güçlü mücadeleler ortaya konacaktır. Demir Çelik işçilerini bağırımıza basıyoruz hoş geldiler.

Çelik-İş Başkanı Metin TÜRKER'de TDCİ Genel Müdürlüğüne bağlı işyerlerinde biran önce sözleşme yapılması için bu birleşme çalışmalarının hızlandırıldığını Genel Kurul üyelerine duyurdu.

İki sendikanın birleşmesi ile meydana gelen Öz Çelik-İş Sendikasının Yönetim Kurulu yapılan seçim sonunda şu şekilde oluştu:

Genel Başkan : Mehmet Aras

Genel Başkan Vekili :
Abdullah Kaplan

Genel Sekreter :
Metin Türker

Genel Mali Sekreter:
H.Ferudun Tankut

Genel Teşkilatlanma Sekreteri:
Mustafa Atlı

Genel Eğitim Sekreteri:
Keremettin Aslan

Genel Araştırma Sekreteri :
Mustafa Elveren

Genel Mevzuat Sekreteri :
M.Kemal Can

Hak-İş Yönetim Kurulu

Cumhurbaşkanının İzmit konuşmasına tepki gösterdi

"Sayın Cumhurbaşkanının zaman zaman yaptığı bu tür konuşmalar çalışma barışına katkıda bulunmuyor, aksine tarafların daha da hırçınlaşmasına neden olmaktadır." denilen açıklamaya şöyle devam edildi:

"Cumhurbaşkanlığı makamı işçi-işveren münasebetlerinde taraf değildir. Serbest toplu pazarlığın tarafları yasalarca belirlenmiş olup, taraf olmayan kişi ve kuruluşların müdahalelerinin çoğu kez müsbet sonuç vermediği tecrübelerle sabittir.

Çalışan ve üretkenler barışa ve refah toplumuna taliptirler. Yapılan mücadele özellikle son on yılda meydana gelen gelir dengesizliğini asgariye indirmek ve ücretlerde meydana gelen reel kayıpları telafi etmeye yö-

neliktir. Bu masum ve haklı mücadelelerin altında ülkemiz 12 Eylül öncesine döndürmek gibi bir niyet aramak bizleri fevkalade rahatsız etmiştir ve Konfederasyonumuz hesa-

bına bu ithamı şiddetle reddediyoruz.

Son aylarda yüzlerce işçi keyfi olarak işten çıkartılırken, 12 Eylül 90 sonrası yasal düzenlemelerle emek aleyhine bozulan dengenin sonucu olarak ücretler asgari % 50 nisbetin-

de reel kayba uğrarken, emeğin maliyet içindeki payı yarı yarıya düşerken, milli gelirden aldığımız pay neredeyse üçte iki oranında gerilerken bu sömürü ortamına seyirci kalanların bugünkü gelişmelerden şikayete hakları bulunmamalıdır.

Daha dün, "Ülkemiz ucuz emek cennetidir." diye yabancı sermayeyi ülkemize çekmeye çalışan Sayın Cumhurbaşkanının bugünkü beyanlarıyla nedenli çelişkili olduğunun takdirini kamuoyuna bırakıyoruz.

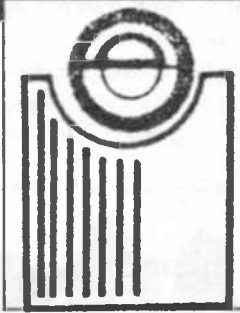
Konfederasyonumuz tüm ve benzeri beyanları çalışan ve üretken kesimi daha düşük ücrete razı etmek için söylenmiş kabul etmekle birlikte Türk Sendikacılık hareketinin bu konuşmaları ihtiyatla değerlendirmelerinde de yarar görmektedir.

EĞİTİM-İŞ VE KONUKLARI HAK-İŞ'İ ZİYARET ETTİLER

Eğitim işkolu kamu görevlileri sendikası (EĞİTİM-İŞ) Genel Başkanı Dr.Niyazi Altunya ve sendikanın konukları olarak Türkiye'de bulunan sendikacılar 12 Nisan günü HAK-İŞ'i ziyaret ettiler.

Alman Eğitimciler Sendikası (GEW)den M.Reinhard Hocker, Sendikal haklar komitesi üyeleri, Fransa Eğitimciler Sendikası'ndan (İCTUR) Av.Fredric Neyl ve İngiltere Eğitimciler Sendikası'ndan Av.Roger Trosk 9 kişilik bir heyetle Türkiye'ye gelerek EĞİTİM-İŞ sendikası aleyhinde açılmış olan bir davayı izlemişlerdi.

Genel Başkanımız Necati Çelik ve Yönetim Kurulu üyelerimizle görüşen konuk sendikacılar HAK-İŞ'i daha yakından tanımak istediklerini ve aldıkları bilgilerden dolayı HAK-İŞ'ten memnun ayrıldıklarını söylediler.

Eğitim-İş Genel Başkanı Niyazi Altunya, "Sendikamızın gerek kuruluş ve gerekse faaliyet aşamasında hep bizim yanımızda olan ve dayanışma örneği gösteren HAK-İŞ'e teşekkür ettiklerini" belirtti.

Genel Başkanımız ise HAK-İŞ'le ilgili bilgiler verdikten sonra, Eğitim-İş konusunda duyarlı davrandıklarından do-

layı heyete teşekkür etti ve Türkiye'deki bazı kişi ve kuruluşların özellikle HAK-İŞ'i batılı sendikacıların ve sendikal kurumların gözünden kaçırmaya çalıştıklarını veya HAK-İŞ'le ilgili asılsız bilgiler verdiklerine dikkat çekti.

Heyette bulunan Fransız sendikacı ise geçen yıl Türkiye seyahatında maalesef aynı olayı yaşadığını ve temasta bulunduğu sendikacıların HAK-İŞ'le irtibat kurduklarını için raporunda bu konuyu işleyemediğini söyledi.

KARAYALÇIN

HAK-İŞ YÖNETİCİLERİNE BRİFİNG VERDİ

Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı Murat Karayalçın, beraberindeki bir heyetle HAK İŞ ve bağlı sendika yöneticilerine belediyenin çalışmalarını hakkında bir brifing verdi.

HAK-İŞ toplantı salonunda gerçekleşen brifingte konuşan Karayalçın; "Hemşehricilik bilincinin geliştirilmesine Ankara'mızın ihtiyacı vardır. Bütün toplumsal kesimlerin bir araya gelip Ankara'nın gelişmesine katkıda bulunmalarını sağlayacak bir platform oluşturmaya çalışıyorum. Lütfedip beni dinlemek nezaketini gösteren HAK-İŞ'in sayın başkanı ve yöneticilerine teşekkür ediyorum. Amacımız güzel ve çağdaş bir kente kavuşturmaktır" dedi.

Yönetime geldikten sonra yapılan faaliyetlerden örnekler vererek konuşmasını sürdüren Karayalçın, Mali konularda yeni kararlar aldıklarını, bunlardan tahvil ihraç etme ve yatırıma ve projeye yönelik bir Belediye bankası kurma girişimleri olduğunu söyledi. Çalışmaları içerisinde yeni kurumlar oluşturduklarını da söyleyen Başkan, Karar kurulları ile demokratik katılımı amaçladıklarını, Kamulaştırmada para yerine mülk mübadelesini düşündüklerini, kentin geleceğine yönelik Ana planlar yaptıklarını ve kendilerinden önceki projeleri devam ettirdiklerini, Büyük Ankara kanal projesinin ve metro projesinin uygulamaya konulduğunu, ayrıca şikayetleri değerlendirmek üzere halkdanışlar kurduklarını anlattı.

HAK-İŞ yöneticilerinin ödenmeyen belediye işçi ücretleri işten atmalar, katılımcı demokratik belediyecilik ve bazı kent sorunlarına ilişkin soruları da cevaplandırılan Karayalçın'dan sonra konuşan HAK-İŞ Genel Başkanı Necati ÇELİK; "Sayın Başkan lütfettiler ve bizleri bilgilendirdiler. Kendileriyle daha önceki görüşmelerimizde de ifade etmişim. Sayın Başkanın bilgisi, tecrübesi ve gayreti ile bu büyük projeleri başaracaklarına inanıyor ve hemşehricileri olarak başarılar diliyorum." dedi.

HAK-İŞ BAŞKANLAR KURULU TOPLANDI

MÜLTECİLER İÇİN YARDIM KAMPANYASI AÇILDI: HAK-İŞ'TEN 10 MİLYON

Hak-İş Konfederasyonu Başkanlar Kurulu toplanarak gündeminde bulunan konuları görüştü. 11.Nisan Perşembe günü yapılan toplantının açış konuşmasını yapan

Genel Başkan Necati ÇELİK, milyonlarca Kuzey Iraklı'nın zorunlu göçle karşı karşıya bırakılmasını kinadıklarını ve bu insanlara bütün donyanın yardım elini uzatması gerektiğini söyledi. 1 Mayıs konusuna da değinen Çelik, bu günün bir bayram değil işçilerin birlik ve dayanışma günü olarak kutlanması gerektiğini ve bugünlerde emeğin kutsanarak, yüceltilmesi, temel sorunların dile getirilmesi amacıyla toplantılar düzenlenmesinin zamanının geldiğini söyledi. Ayrıca, halen devam etmekte olan toplu sözleşmelerle üye sendikaların sürdürdükleri grev ve uyuşmazlıklar değerlendirildi. Toplantı sonunda, Başkanlar Kurulu; 1 Mayısın kapalı salon toplantısı yapılarak kutlanmasını ve ayrıca Kuzey Iraklı mülteciler için de 10 Milyon TL. bağış yapılmasını, işyerlerinde de aynı ve nakdi yardım kampanyası başlatılmasını kararlaştırdı.

ABD VE FİLİSTİNLİ DİPLOMATLAR HAK-İŞ'İ ZİYARET ETTİLER

ABD ve Filistin'in Ankara Büyük Elçiliğinde görevli iki diplomat geçtiğimiz günlerde HAK-İŞ'i ziyaret ederek Genel Başkan Necati ÇELİK ve diğer yetkililerle görüşmeler yaptılar. Aynı gün gerçekleştirilen ziyaretlerde görüşme talepleri diplomatlardan geldi. Her iki diplomatta HAK-İŞ'in çalışmalarını izlediklerini, süratli ve sağlıklı bir büyüme gösteren HAK-İŞ'i daha yakından tanımak istediklerini belirttiler.

İlk ziyareti gerçekleştiren ABD Çalışma atesesi Nicholas A. Stigliani Türkiye'ye yeni geldiklerini HAK-İŞ'i daha yakından tanımak istediğini belirterek bazı sorular yöneltti. Çok özet olarak bu görüşmeyi vermeyi yararlı görüyoruz.

N.A. Stigliani: HAK-İŞ'in felsefi düşünceleri nelerdir ?

Necati ÇELİK: Toplumda barışın, kardeşliğin ve dayanışmanın kurulması, insanları özgür ve mutlu bir Türkiye idealinde olan HAK-İŞ, ülkemizde ve tüm dünyadaki ekmek, barış, özgürlük ve demokrasi mücadelelerini desteklemektedir. Sosyal kurum ve kuralların insan onuruna ve insan olmanın amacına yararlı şekilde "HAK" üzere yeniden biçimlendirilmesinden yanadır. HAK-İŞ, ilkel, özgürlükçü, Hakkı üstün tutan, emeği en yüce değer sayan özgün dünya görüşü ile çalışma yaşamında hep önde olmaya ve etkin mücadeleler vermeye kararlıdır. Yanışmacı ve dayanışmacı sendikacılık, işçilerin bilinçli ve birliklikli mücadeleleri, Katılımcılık, Bağımsızlıkçılık HAK-İŞ'in ilkelerinden sadece birkaçıdır.

Stigliani: Türk-İş'le HAK-İŞ farkı nereden kaynaklanmaktadır ?

Çelik : Biz teslimiyetçi değiliz. Sendikal faaliyetlerimizde ve ülke meselelerimizde bağımsızlık yanlısıyız. Yanışmacı ve rekabetçi sendikacılıktan yanayız. Teklere karşıyız. Katılımcı demokrasiden yanayız. Salt sınıf ve ücret sendikacılığını reddediyoruz. İşçi meselelerinin ülke sorunlarıyla çok yakından ilgili olduğunun bilincindeyiz. Kısaca HAK-İŞ 3 Ocak eyleminde yer aldı ve Türk-İş'le beraber hareket etti. Haklı mücadelelere destek olmak bizim temel prensibimizdir. Bundan dolayı dayanış-

mayı önde tutarız. Ancak 3 Ocak eylemi konusunda bizim gerekçelerimiz Türk-İş'in gerekçelerinden farklıdır.

Stigliani : HAK-İŞ Anayasa değişikliği düşünüyor mu ?

Çelik : Evet. HAK-İŞ 1982 Anayasasının salt değiştirilmesini değil, toplumun tüm kesimlerinin kaulacağı ve varacağı asgari mutabakatla, demokratik ilkelere ve uluslararası anlaşmalara uygun olarak yeniden hazırlanmasının gereğine inanmaktadır.

Stigliani :Anayasa konusunda değişiklik teklifiniz oldu mu ?

Çelik : Evet teklifimiz oldu ve tekliflerimizin takipçisiyiz. Yasakçı hükümlerden arındırılmış özgür bir toplumu ve demokratik bir ortamı sağlayacak, Batı normlarına uygun bir anayasa gerektüğüne inanıyoruz.

Stigliani : Türkiye'nin batı ülkesi olduğunu söylemenize menmun oldu mu.

Çelik : Evet. Batı bu menmuniyetini çifte standarttan vazgeçecek ve Türkiye'nin kalkınmasına gerçekten yardımcı olarak ispat edebilir.

Stigliani : HAK-İŞ'in Körfez savaşı ile ilgili değerlendirmesini de almak istiyorum.

Çelik : Saddamin yanlışları vardır. Ancak Irak halkının bir suçu yoktur. ABD ve Batının savaş yerine diplomatik ve siyasi girişimleri sonuna kadar sürdürmeleri gerekirdi.

Stigliani : ABD'nin İncirlik üssünü kullanımını nasıl karşılıyorsunuz ?

Çelik : Biz incirlik'in kullanılmasına karşıydık. İkili ve çok taraflı anlaşmalara uygun şekilde kullanılmış olsa dahi temel düşüncelerimiz değişmemektedir.

Evet Irak lideri Sadamı suçluyorum. Ancak Irak'ı bu kadar silahlandırılarda bu suçun ortağı sayıyorum. Dilerim ki tüm ülkeler bu ibretli durumdan ders almış olsunlar.

ABD Çalışma atesesine yukarıda özetlemeye çalışan görüşler dışında HAK-İŞ'in Türk çalışma hayatına ilişkin görüşleri ve sendikal faaliyetleri hakkında bilgi verildi. Ayrıca ABD çalışma yasaları ve sendikaların hakkında da görüş alışverişinde bulunuldu.

FİLİSTİN ATEŞESİ İBRAHİM TEMİMİ İLE GÖRÜŞME ÇOK SICAK GEÇTİ !

Filistinli diplomat İbrahim Temimi, Körfez savaşı ve Filistinlilerin durumu ile ilgili bilgi vermek üzere ziyaret ettiği HAK-İŞ'te Genel Başkan Necati ÇELİK ve öteki ilgililerle görüştü. Filistinlilerin İsrail işgali altında ve gerekse Kuveyt ve bazı ülkelerde çok zor şartlar altında bulunduğunu belirten Temimi,

Merkezi Tunus'ta bulunan ve İsrail işgalindeki Filistin topraklarındaki grevleri ve eylemleri yöneten Filistin İşçi Sendikaları P.T.U.F. Genel Sekreteri Haydar İbrahim'den de bir yazılı mesaj getirdi. Görüşme sırasında Genel Başkanımız Necati ÇELİK çeşitli konulara ilişkin görüşlerini dile getirdikten sonra özetle şöyle dedi : Bugün gerek Körfez krizi konusunda ve gerekse Filistin sorunu konusunda özellikle Arap ülkelerinin sorumluluğu büyüktür. Genelde halklarının genel menfaatlerinden çok kendi çıkarlarını düşünen yöneticiler yüzünden bugünkü yürekler acısı durum yaşanmaktadır. Bakınız, şu önemli meselede bile Ankara'da bunca Müslüman ülke diplomatı varken bu meseleyle sahip çıkmak, kamu oyu desteği aramak yalnızca size düşüyor. Bu kadar bölünmüşlük ancak Siyonizm'in ve onun destekçilerinin işine gelmektedir.

İMZA KAMPANYASI

HAK-İŞ'in 15.Kuruluş yıldönümü olan 22 Ekim tarihinde yapılan genişletilmiş Başkanlar Kurulu toplantısında alınan birdizi karar başarıyla yürürlüğe girdi. Buna göre önce15.yıldönümü beyannamesi neşredildi. Arkasında da bir imza kampanyası başlatıldı. İşten çıkartmaların son bulması amacıyla İş Yasasının 13 ve 17.maddelerinin yeniden düzenlenmesi Körfez sorununun savaş yerine barışçıl şekilde çözülmesi ve işçilere kriz zammı verilmesi, Vergi sisteminin adilleştirilmesi ve asgari ücretin vergi dışı bırakılması, fon kesintilerine son verilmesi ve terörün önlenmesi amacıyla başlatılan imza kampanyası 14 Ocak'ta sona erdi. Başarıyla yürütülen kampanyaya tüm kesimler iştirak ettiler. Kampanya sonunda toplam 1 milyon imza Başbakanlığa teslim edildi.

**E MEĞİMİZ, ONURUMUZ
VE GELECEĞİMİZ İÇİN**

BİR İMZA DA BENDE

3 OCAK EYLEMİNE KATILANLARA YAPILAN BASKILARA TEPKİ VERDİK

"Hak-İş Konfederasyonu sürekli olarak aktif işçi hareketinin içinde ve önünde olmuştur. Bu gün de işçi hareketinin birliğine ve beraberliğine daha fazla ihtiyaç bulunmaktadır. Bu cümleden olarak tüm çalışanlara insanca geçimlerini temin edecek ücretin sağlanabilmesi için işçi kuruluşlarının ortak tavır belirleyebilmesi büyük önem ifade etmektedir. HAK-İŞ Konfederasyonu, TÜRK-İŞ tarafından belirlenen eylemin türünü netice alıcı ve caydırıcı bulmamakla birlikte, çalışanların birlik ve beraberliğini temin ve hak arama mücadelesinde ortak tavır alabilmesi bakımından 3 ocak günü işbaşı yapmamak suretiyle yönetim kurulu üyesi arkadaşlarımızla ve mensublarımızla birlikte eyleme katıldığımı ifade etmek istiyorum."

Yukarıdaki gerekçelerle kaulduğumuz 3 ocak eylemi dolayısıyla işyerlerinde yapılan soruşturmalara karşı çıkarak" kavgayı körükleyerek kimse iş barışı sağlamaz" Devlete hasımlık yapmanın yaşayacağı özel sektör işverenlerinin de fırsatçılık yapmalarını ihtar ettik. Bu arada başarıyla uygulanan 3 Ocak eylemi ile ilgili olarak Genel Başkanımız Çelik evinde düzenlediği basın toplantısında" dileriz bu eylemle verilmek istenen mesajı ilgililer iyi alır ve vakit geçirmeden gereğini yaparlar" dedi. Öte yandan kanunsuz eyleme karar verdiğimiz gerekçesiyle Ankara 8.İş Mahkemesinde açılan dava düştü.

GREV ERTELEMELERİNE TEPKİ GÖSTERDİK

Hükümetin 25 ocak tarihli kararıyla 27 ocak'tan itibaren ülkedeki tüm grevlerin önce 30 gün ilan edilip, sonrada 60 gün olarak düzeltilmek suretiyle ertelenmesine tepki gösterdik. Genel Eğitim sekreterimiz Salim Uslu verdiği ilk tepkide grev ertelemelerinin gerekçelerine katılmadıklarını, ülkede savaş hali olmaksızın milli güvenlik gerekçesiyle er-

telemeye gidilmesini ayrıca ertelemenin doğuracağı olumsuz sonuçların alınacak tedbirlerle ortadan kaldırılmamış olduğunu belirterek HAK-İŞ Başkanlar Kurulunun konunun üzerine gideceğini duyurdu. Genel Başkanımız Necati ÇELİK düzenlediği basın toplantısında "Grev ertelemesinin" toplu sözleşme hakkına müdahale olduğunu ve 2822 sayılı yasanın 32 ve 33.maddelerinin

kaldırılması gerektiğini, ayrıca haksızlığın giderilmesi için Danıştaya ilgili sendikaların başvuracağını söyledi. Nitekim Danıştay çok geçmeden Bakanlar kurulu kararının yerinde bulunmadığına dair karar verdi. Erteleme süresinde anlaşma yapılmayan işyerlerinde yeniden greve çıkılırken, bu arada grevi ertelenen bir çok işyerinde de yoğun işten çıkartmaları yaşandı.

ÇELİK, ADANA'DA ÜYELERİMİZİ İŞBAŞINDA ZİYARET ETTİ

Genel Başkanımız Necati ÇELİK beraberinde Yönetim kurulu üyelerimizden Hüseyin TANRIVERDİ, Salim USLU, Yusuf ENGİN ve Mehmet ARAS ayrıca Öz Çelik-İş Genel Sekreteri Metin TÜRKER olduğu halde Adana'da Hak-İş'e bağlı sendikaların yetkili olduğu işyerlerinde çalışan

üyelerimizi işbaşında ziyaret ederek sohbet ettiler. ÖZ İP-LİK-İŞ Sendikamızın düzenlediği Eğitim seminerine katıldıktan sonra işyerlerini ziyaret eden yöneticilerimiz, Et Balık Kurumu, Süt Kurumu

Kombi Fabrikalarıyla Temsa Otobüs ve İş Makinaları Fabrikalarına giderek işçilerle görüştüler.

AİLE ŞURASI SONUÇ BİLDİRİLERİ YAYIMLANDI

17-20 Aralık 1990 tarihlerinde Ankara'da toplanan 1.Aile Şurası sonuç bildirimleri Nisan ayı içerisinde kitaplaştırılarak dağıtılmaya başlandı. Şurada Konfederasyonumuzu Genel Eğitim Sekreterimiz Salim USLU temsil ederek birde tebliğ sunmuştur. Uslu ayrıca şurada kurulan "Ailenin güçlendirilmesi ve sosyal güvenliği" komisyonunda da görev yaptı.

YURT DIŞINDAN KONUKLARIMIZ GELDİ

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde kurulu ve yakın zamanda konfederasyonumuza üye olan KAMU-SEN'den Genel Başkan Ahmet ÖTÜGEN Başkanlığında bir heyet incelemelerde bulunmak üzere Ankara'ya geldiler. Çeşitli işyerlerinde de üyelerimizi ziyaret ederek görüşen heyet daha sonra KKTC'ye döndü. Ayrıca Genel Başkanımız başkanlığında bir heyette KUZEY KIBRIS'a 3 günlük bir ziyaret yaparak KAMU-SEN'in faaliyetlerini yerinde incelediler. Öte yandan İran İslam Cumhuriyeti İşçi Evi'nden 5 kişilik bir heyet ülkemize gelerek çeşitli temas ve incelemelerde bulundular. İstanbul, Gebze, Konya ve Ankara'da çeşitli işyerlerimizi de ziyaret eden heyet daha sonra HAK-İŞ'in çalışmaları ve Türkiye işçi hareketi hakkında yerinde incelemeler yapan heyet ülkesine döndü.

Yunanistan işçi sendikaları Federasyon EKA'nın resmi davetlisi olarak HAK-İŞ'ten bir heyet Genel Başkanımız Necati ÇELİK başkanlığında Yunanistan'a gitti. 15-19 Kasım'da yapılan ziyaret esnasında Fransa, Portekiz, İtalya, İsviçre, Kıbrıs Rum kesimi, Bulgaristan, Macaristan ve Sovyetler Birliği'nden gelen 48 delege "Çalışan işçilerin büyük kentlerde çevre, konut, işsizlik" sorunları sempozyumunda tebliğler sundular. HAK-İŞ tarafından sunulan tebliğ çok ilgi gördü. Halen katılan delegasyonla çevre ve sendika konularındaki görüş alışverişlerimiz sürmektedir.

ÇELİK: DEMOKRATİK KATILIM, TEKELLERİN KIRILMASIYLA MÜMKÜNDÜR

Mülkiyeliler Birliği İstanbul Şubesi ile Mülkiyeliler Vakfı'nca ortaklaşa düzenlenen "Yönetimin yeniden yapılanması ve demokratik katılım" sempozyumu İstanbul'da yapıldı. Cumhurbaşkanı, Başbakan ve Anap, SHP, DYP, RP temsilcilerinin de katıldığı sempozyumda bir konuşma yapan Genel Başkanımız Çelik, Türkiye'de kitlenin siyasal katılımları 200 yıldır sürekli tartışma konusudur. Halkın değer ölçüleri ve genel eğilimleri bir yana bırakılarak başka ülkelerdeki uygulamaların aynen aktarıldığını bunun da ülke gerçekleriyle uyumlu olmadığını belirterek çözümün her alandaki tekellerin kırılmasıyla mümkün olabileceğini söyledi. Genel Başkanımız Başbakanın tebliğinde tartışmacı panelist olarak yer aldı.

USLU: DÜNYADA DUVARLAR YIKILIRKEN, TÜRKİYE'DE TABULAR AYAKTA TUTULMAYA ÇALIŞILYOR!

Metal işkolundaki sendikaların ortaklaşa düzenlediği "Emeğe ve Sendikal haklara saygı mitingi" İzmit'te yapıldı. Mitingi HAK-İŞ Yönetim kurulundan Hüseyin TANRIVERDİ, Salim USLU ve Mehmet ARAS'la ibirlikte diğer sendika yöneticileri katıldılar. Önce yürüyüşle başlayan mitinge çok sayıda işçinin yanı sıra sendikacılar ve bazı milletvekilleri de katıldılar. Mitingde bir konuşma yapan

ARAS, "artık işçilerin dayanma gücü kalmamıştır. Tarihi sorumluluğumuz ve üretimden gelen gücümüzle tavrımızı ortaya koyalım" dedi. Daha sonra kürsüye gelen Salim USLU Türkiye'nin ve çalışma hayatının sosyo-ekonomik sorunlarına, siyasi, iktisadi ve bürokratik tekelleşmelere dikkat çekerek "Diktaya, darbeye, baskıya, sömürüye ve savaşa hayır!" diyerek konuşmasını sona erdirdi.

ALINTERİYLE

ÖFKEYLE KALKAN PATRONLAR NEYLE OTURACAKLAR?

1990 yılının hemen başlarında, hiç unutmuyorum. TİSK'e bağlı işveren sendikalarının hemen tüm patronları koro halinde işçi sendikalarını suçlayarak "yüksek zam talebinde bulunuyorlar" iddialarıyla gelecekte başvuracakları "sendikasızlaştırma" düşüncelerinin gerekçelerini hazırlamaya başlamışlardı. Önce kamuoyunu işçi sendikalarına karşı şartlandıran işverenler, işçilerinin eline geçen gerçek rakamlarla kendi kar artışlarını kamuoyundan gizleyerek ve "Reklam silahlarını da" çok iyi kullanarak zam taleplerindeki yüzdelerin büyüklüğü ile pratik gerçekleri tersyüz etmeyi başardılar.

Şimdi avaz avaz bağıryorlar, "Körfez krizi, Enflasyon, yüksek faiz, Yatırımlar ve üretimde azalma, ücretlerin yüksekliği vs. , vs. "nedeniyle mecburiyetten işçi çıkarıyoruz diye...

Peki, gerçekten de işverenlerin ileri sürdükleri "Mecburiyetten" mazeretleri yeterli bir gerekçedir? Hemen cevap verebilirimki kesinlikle hayır. Herşeyden önce, Yüksek enflasyon sadece 1990 ve 91 yılında yaşanan bir sorun değildir. Kaldı ki, sendikaların aldığı ücret zamları son 10 yılda sürekli olarak hep enflasyonun gerisinde kalmıştır. Yüzde olarakta böyledir bu, reel olarakta böyledir. Körfez krizide işten çıkarmalarda yeterli bir gerekçe olamaz. Zira, işten çıkartmalar 1990 yılının ilk 6 ayında, yani Irak'ın Kuveyt'i işgalinden önce başlamış ve çok uluslu gücün müdahalesinden öncede tüm hızıyla devam etmiştir. Toplu sözleşmeler çıkartmaların esas gerekçesi olamaz zira; TİS'leri, iki tarafın iradesi ile yapılmakta olup, ayrıca çoğu işyerinde çıkarma işlemleri daha sözleşmeler bitmeden, grev kararlılı-

ğını kırmak için bir başka aracı olarak kullanılmıştır. İşyerlerinin durumları incelendiğinde birçok işyerinde kararların, ciroların, hatta ilave yatırımların arttığını yada aynı işverenlerin başka sektörlere yatırımlara yönelindiklerini görüyoruz. Eğer, sorun yüksek enflasyon, yüksek faiz, yüksek vergi ve fon kesintileri ise o halde işçi sendikalarını suçlamak ve yıpratmak kime ne kazandıracak? İşverenlerin rekabet koşullarını zorlayacak düzenlemeler yerine işçi ücretlerinden tasarruf yapmak gibi bir kolaycılığı seçmelerine ne demeli? İşverenlerin kıdemli işçileri çıkartarak, düşük ücretle işçi almalarını "sendikasızlaştırma" değilde başka hangi haklı ve mazur bir gerekçe ilne izah edebiliriz! TİS'lerde ki tenkisat hükümlerini işten çıkartmalarında dikkate almamanın iyi niyeti nerede? Yönetimden kaynaklanan sorunların sorumlusu neden işçiler olsunlar?

İşverenlerin bir bölümünün iyi niyetli olmadıkları ve bir kısım konjüktürel gelişmeleri istismar ettikleri acı bir gerçektir. Bu kaniya, işyerlerindeki uygulamaları işyeri gerçekleriyle karşılaştırdığımızda çok rahat sahip olabilirsiniz. Çünkü biz biliyoruz ki, patronların ahlakı, insafı,vefası kendi karları ve çıkarları ile sınırlıdır. Bu kural değişmediği sürece İşverenlerden iyi niyetli olmalarını bekleyemeyiz.

Patronlar bir kısım konjüktürel gelişmeleri, çalışma yasalarındaki kısıtlamaları bir fırsat gibi değerlendirmeye çalışırken bazı gerçekleri göremeyebilirler. Ancak bu gerçeklerin hatırlanıp,dile getirilmeside ülkesini ve milletini seven insanlar olarak bize düşmektedir.

Bugün ülkemizde, devletin bir istih-

dam ve yatırım politikası yoktur. Serbest pazar yada liberal ekonomi bir başıboşluk değil, ülke lehine istihdamda yönelik yatırımların yönlendirilmesi ve teşviki olarak anlaşılmalıdır. Bir diğer hususta yüksek faiz politikası ile enflasyonun bir kısım spekülörlerin işine geldiğidir. Kısaca uygulanan Ekonomik sistem ne emeği ve nede sermayeyi memnun etmemektedir. Ekonomide istikrar yerine her devlet bakanına göre değişen, her devlet kuruluşunda değişkenlik arzeden uygulamalar söz konusudur. İşçi ücretlerinden yapılan ve % 52 ye varan kesintiler ise hak ve adaletle izahı kabil olmayan bir durumdur.

Şimdi ne olacak? İşten çıkartmalar sürdüğü ve çalışma yaşamındaki tükanklık giderilmediği takdirde fırtına ekenler rüzgar biçmeye razı olacaklardır. Yasaların ve paralarının gücü sayesinde bu kavgada üstün geldiklerini zanneden patronlar, bizimle aynı gemide olduklarını unutmamalıdır. İşte, fırsat değerlendirdiğini zanneden bazı işverenler işyeri işgalleri ile cezalarını bulmuşlardır. İşgaller giderek yayılabilir ve Adeletin bittiği yerde "HAK"ı elde etmenin en meşru yolu olabilir. Zor oyunu bozar diye bir ata sözü var. Zor kullanarak zorbalık yapanlar işçilerin sabrının sağduyudan kaynaklandığını bilmelidirler. "Yapıcı dialogdan" bahsedenler, önce tek yanlı ilan edip uyguladıkları savaşı bırakarak, Çalışma hayatının sorunları ve ekonominin geleceği konusunda çağdaş ve medeni adımlar atmalıdırlar.

Salim Uslu

MÜLTECİLERE YARDIM KAMPANYASI

HAK-İŞ, Irak'tan ÷lkemize gelen sığınmacılara yardım kampanyası başlatarak dost elini uzatmış bulunmaktadır.

Sığınmacılara yapılacak yardımlar aynı ve nakdi olarak toplanacak kendilerine en seri şekilde ulaştırılacaktır.

Konfederasyonumuz ilk olarak yardımı 10 Milyon TL ile başlatmış bulunmaktadır.

Yardım kampanyamız devam etmekte olup, kampanyamıza destek vererek katkıda bulunmayı insani sorumluluğumuzun ve kardeşliğimizin bir gereğı sayıyoruz.

HAK-İŞ

Aynı yardımlar için _____ :

İşyerlerinden ve mahallinden temin edilecek aynı yardımlar önce temsilciliklerde toplanacak, bilahere her şube tarafından konfederasyona bildirilecek ve yardım paketlerinin hangi toplama Merkezlerine ve hangi yollarla ulaştırılacağı ilgililere belirtilecektir.

HAK-İŞ VE BAĞLI SENDİKALARI

TÜRKİYE HAK-İŞÇİ KONFEDERASYONU GENEL MERKEZİ

Tunus caddesi No:37 Kavaklıdere / ANKARA
Tel: 117 79 00-117 80 02 Fax: 125 05 52

ÖZ TARIM-İŞ SENDİKASI GENEL MERKEZİ

Tunus caddesi No:37 Kavaklıdere / ANKARA
Tel: 117 16 31 (3 Hat) Fax: 125 05 52

ÖZ GIDA-İŞ SENDİKASI GENEL MERKEZİ

Tunus caddesi No:37 Kavaklıdere / ANKARA
Tel:117 16 30 (3 Hat) Fax: 125 05 52

ÖZ İPLİK-İŞ SENDİKASI GENEL MERKEZİ

Selanik caddesi No:16 Kat:4 Kızılay / ANKARA
Tel: 134 07 30 (4 Hat) Fax: 134 16 97

ÖZ AĞAÇ-İŞ SENDİKASI GENEL MERKEZİ

Necati bey Cad. No:25 / 23 Sıhhiye / ANKARA
Tel: 229 74 43 Fax: 229 74 43

ÖZ ÇELİK-İŞ SENDİKASI GENEL MERKEZİ

Meşrutiyet Caddesi No:21 Mehtap Ap. Kat:3-4-5
Kızılay / ANKARA Tel: 117 84 41 - 117 19 78 Fax: 117 36 70

ÖZ SAĞLIK-İŞ SENDİKASI GENEL MERKEZİ

Tunus caddesi No:37 Kavaklıdere / ANKARA
Tel: 117 16 30 (3 Hat) Fax: 125 05 52

HİZMET-İŞ SENDİKASI GENEL MERKEZİ

Şehit Adem Yavuz Sok.No:9 / 20 Kızılay / ANKARA
Tel: 118 54 62 Fax:118 99 61

KAMU SEN (KIBRIS TÜRK KAMU GÖREVLİLERİ SENDİKASI)

Şehit Nurettin Halil Aza Sok.No:5 Lefkoşa / KIBRIS Tel: (520)
77 662 - 77 75 Fax: (520) 78 502